

Rådet for
Den Europæiske Union

Bruxelles, den 27. oktober 2021
(OR. en)

13290/21

WTO 247

FØLGESKRIVELSE

fra:	Martine DEPREZ, direktør, på vegne af generalsekretæren for Europa-Kommissionen
modtaget:	27. oktober 2021
til:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, generalsekretær for Rådet for Den Europæiske Union
Komm. dok. nr.:	COM(2021) 654 final
Vedr.:	RAPPORT FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET, RÅDET, DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG OG REGIONSUDVALGET om gennemførelse og håndhævelse af EU's handelsaftaler

Hermed følger til delegationerne dokument COM(2021) 654 final.

Bilag: COM(2021) 654 final

EUROPA-
KOMMISSIONEN

Bruxelles, den 27.10.2021
COM(2021) 654 final

**RAPPORT FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET, RÅDET, DET
EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG OG REGIONSUDVALGET**

om gennemførelse og håndhævelse af EU's handelsaftaler

{SWD(2021) 297 final}

INDHOLD

I.	Indledning.....	2
II.	Fuld udnyttelse af de muligheder, som EU's handelsaftaler giver	8
II.1	Handel med præferencepartnere — vigtigste udvikling i 2020	8
II.2	Fremme af gennemførelsen af EU's handelsaftaler: eksempler i de fire regioner (Asien, Nord-, Syd- og Mellemamerika, nabolandene og landene i Afrika, Vestindien og Stillehavet)	13
III.	Støtte til små og mellemstore virksomheders anvendelse af handelsaftaler.....	24
IV.	Fjernelse af hindringer og løsninger.....	30
IV.1	Status over handelshindringer og fjernelse i et udfordrende år.....	30
IV.2	Fremme af klager: det enkelte kontaktpunkt.....	37
V.	Bilateral og multilateral håndhævelse af handelsforpligtelser: bilæggelse af tvister	39
V.1	Anvendelse af tvistbilæggelse	39
V.2	Fornyelse af puljen af voldgiftsmænd og eksperter i handel og bæredygtig udvikling	42
V.3	Håndtering af hindringer for tvistbilæggelse	42

Årsrapport for 2021 om gennemførelse og håndhævelse

I. Indledning

Dette er Kommissionens første konsoliderede rapport om gennemførelses- og håndhævelsesforanstaltninger inden for handel. Den følger efter udnævnelsen den 24. juli 2020 af Kommissionens første **øverste ansvarlige for håndhævelse af handelsaftaler** (CTEO), som skal føre tilsyn med og styre den effektive gennemførelse og håndhævelse af EU's handelsaftaler og -ordninger med et udtrykkeligt mandat til at aflægge rapport til Europa-Parlamentet, Rådet og offentligheden. Denne rapport, som vil blive offentliggjort hvert år, er det vigtigste instrument til at gøre dette.

Overgangen til en **endnu stærkere gennemførelse og håndhævelse** af handelsforpligtelserne under kommissionsformand Ursula von der Leyen skyldes to hovedfaktorer: For det første er EU efter en tiårig periode med intensive og vellykkede forhandlinger, der udvider EU's netværk af præferencehandelsaftaler, nu nødt til i stigende grad at fokusere på en fuldstændig og effektiv gennemførelse heraf. For det andet har det globale handelspolitiske landskab ændret sig betydeligt i de seneste år, og der er dukket nye udfordringer op. Disse omfatter strukturelle ubalancer, lige vilkår og spørgsmål vedrørende markedsadgang og EU's handelspartners politiske anvendelse af uberettigede restriktive ensidige foranstaltninger eller endog økonomisk tvang, som EU skal tackle mere overbevisende.

Rapportens opbygning

Rapporten dækker **fire prioriterede områder inden for gennemførelse og håndhævelse**:

1. fuld udnyttelse af de muligheder, som EU's handelsaftaler giver (afsnit II)
2. støtte til små og mellemstore virksomheders anvendelse af handelsaftaler (afsnit III)
3. håndtering af hindringer og løsninger (afsnit IV), og
4. bilateral og multilateral håndhævelse af handelsforpligtelser: bilæggelse af tvister (afsnit V).

I rapporten beskrives virkningen af de mest økonomisk betydningsfulde EU-handelsaftaler og Kommissionens tiltag for at fjerne handels- og investeringshindringer på tredjelandes markeder. Den konsoliderer i en enkelt rapport den tidligere årlige rapport om gennemførelsen af EU's handelsaftaler¹ og dens arbejdsdokument samt den tidligere årlige rapport om handels- og investeringshindringer (TIBR)². Den indeholder oplysninger om aktiviteter, som Kommissionen har iværksat i partnerskab med medlemsstaterne inden for rammerne af markedsadgangsstrategien for at forbedre markedsadgangen og hjælpe SMV'er med at få mest muligt ud af EU's handelsaftaler, og viser, hvordan Kommissionen

¹ Første rapport fra 2017, fjerde og sidste rapport: COM(2020) 705 af 12. november, som findes på [https://ec.europa.eu/transparency/documents-register/detail?ref=COM\(2020\)705&lang=da](https://ec.europa.eu/transparency/documents-register/detail?ref=COM(2020)705&lang=da)

² Første rapport fra 2010, tiende og sidste rapport: COM(2020) 236 af 15. juni, som findes på [https://ec.europa.eu/transparency/documents-register/detail?ref=COM\(2020\)236&lang=da](https://ec.europa.eu/transparency/documents-register/detail?ref=COM(2020)236&lang=da)

samarbejder med civilsamfundet. Den rapporterer også om de handelshåndhævelsesforanstaltninger, som Kommissionen har truffet i henhold til Verdenshandelsorganisationens (WTO's) tvistbilægelsesmekanismer, bilaterale handelsaftaler og EU's handelshindringsforordning³. Endelig indeholder rapporten statistiske data om handel og investeringer for de 37 vigtigste EU-handelsaftaler for 2020 (varer) og 2019 (tjenesteydelser) og dækker en betydelig udvikling frem til udgangen af andet kvartal af 2021.

Da handels- og samarbejdsaftalen mellem EU og Det Forenede Kongerige først trådte i kraft den 1. maj 2021 (midlertidigt anvendt fra den 1. januar), vil den være omfattet af 2022-udgaven af denne rapport.

Det **ledsagende arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene**⁴ indeholder yderligere oplysninger, der supplerer afsnit II.2 i rapporten om hver af de 37 større EU-handelsaftaler, der fandt anvendelse i en stor del af 2020. Arbejdsdokumentet indeholder også oplysninger, der supplerer afsnit IV.1 i rapporten, navnlig en liste over registrerede nye hindringer og hindringer, der helt eller delvis blev fjernet i 2020.

Områder, der er omfattet af særskilt rapportering (unilaterale værktøjer)

Følgende områder for gennemførelse og håndhævelse er underlagt særskilt rapportering fra Kommissionen:

1. Anvendelsen af **handelspolitiske beskyttelsesinstrumenter** i tilfælde af dumpingimport eller subsidieret import, der skader EU's industri, eller foranstaltninger til bekæmpelse af ulovlige kopivarer eller andre krænkelse af EU-virksomheders intellektuelle ejendomsrettigheder i udlandet er omfattet af den årlige *rapport om handelsbeskyttelse*⁵ og Kommissionens skiftende halvårige publikationer i *rapporten om intellektuelle ejendomsrettigheder*⁶ og *listen over forfalskning og piratkopiering*⁷.
2. Kommissionens brug af **værktøjer til eksport- og investeringskontrol**, navnlig EU's forordning om *eksportkontrol med produkter med dobbelt anvendelse*⁸ og EU's

³ Forordning (EU) 2015/1843 om fastsættelse af EU-procedurer på området for den fælles handelspolitik med henblik på at sikre udøvelsen af Unionens rettigheder i henhold til internationale handelsregler, navnlig regler fastlagt i Verdenshandelsorganisationens regi (kodifikation) (EUT L 272 af 16.10.2015, s. 1).

⁴ <https://trade.ec.europa.eu/doclib/html/159786.htm>.

⁵ 39. årsrapport fra Kommissionen til Europa-Parlamentet og Rådet om EU's antidumping-, antisubsidie- og beskyttelsesforanstaltninger samt om tredjelandes brug af handelsbeskyttelsesaktiviteter over for EU i 2020, https://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2021/august/tradoc_159782.PDF.

⁶ Report on the protection and enforcement of IPR in third countries af 27. april 2021, https://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2021/april/tradoc_159553.pdf.

⁷ Counterfeit and Piracy Watchlist, arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene (2020) 360 final af 14. december 2020, https://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2020/december/tradoc_159183.pdf.

⁸ Forordning (EU) 2021/821 af 20. maj 2021 om en EU-ordning for kontrol med eksport, mæglervirksomhed, teknisk bistand, transit og overførsel i forbindelse med produkter med dobbelt anvendelse (omarbejdning) (EUT L 206 af 11.6.2021, s. 1 (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/?uri=CELEX%3A32021R0821>)) (tidligere Rådets forordning (EF) nr. 428/2009 af 5. maj 2009 om en fællesskabsordning for kontrol med udførsel, overførsel, mæglervirksomhed og transit i forbindelse med produkter med dobbelt anvendelse (EUT L

*screeningmekanisme for udenlandske direkte investeringer*⁹, vil blive beskrevet i rapporter, der forventes at foreligge medio november 2021, og som for første gang vil give et detaljeret overblik over EU's strategiske investerings- og eksportkontrol. Sidstnævnte er blevet indberettet siden 2013 på frivillig basis. I henhold til den nye eksportkontrollforordning er årlig rapportering nu obligatorisk, og der gælder gennemsigtskrav.

3. Endelig indgår oplysninger om driften og overvågningen og håndhævelsen af EU's generelle toldpræferenceordning også i en selvstændig rapport, der offentliggøres hvert andet til tredje år. Den 22. september 2021 vedtog Kommissionen sit forslag til en ny forordning om en generel toldpræferenceordning¹⁰, der finder anvendelse fra den 1. januar 2024.

Nye værktøjer indført i 2020

Den prioritering, der gives til effektiv gennemførelse og håndhævelse, har også fået Kommissionen til i anden halvdel af 2020 at indføre **nye værktøjer, der er rettet direkte til interessentgrupperne**, for at inddrage dem i og forbedre effektiviteten af Kommissionens indsats på dette område.

- ✓ I oktober 2020 lancerede Kommissionen som svar på specifikke anmodninger fra interessenter og Europa-Parlamentet sin nye "**Access to Markets**"-portal (A2M)¹¹, der giver lettilgængelige og flersprogede oplysninger om, hvordan EU's handelsaftaler fungerer i praksis, herunder specifikke funktioner, der skal hjælpe operatørerne med at navigere i de mere komplekse funktioner. A2M omfatter specifikke værktøjer, som hjælper mennesker og virksomheder af alle størrelser med at få mest muligt ud af EU's handelsaftaler (f.eks. værktøjet til selvvurdering af oprindelsesreglerne, ROSA). Formålet er at gøre det endnu lettere for virksomheder at få adgang til tredjelandes markeder.
- ✓ I november 2020 oprettede Kommissionen i Generaldirektoratet for Handel et **enkelt kontaktpunkt**¹², herunder en klagemekanisme, der skal gøre det muligt for alle EU-baserede interessenter at indgive klager over tredjelandes eventuelle manglende overholdelse af deres internationale handelsforpligtelser over for EU. Kontaktpunktet behandler klager vedrørende markedsadgang, klager vedrørende forpligtelser inden for handel og bæredygtig udvikling og klager vedrørende den generelle toldpræferenceordning. Dette nye værktøj er tilgængeligt via A2M-portal. Et sæt

134 af 29.5.2009, s. 1 (https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/?uri=uriserv%3AOJ.L_.2009.134.01.0001.01.DAN&toc=OJ%3AL%3A2009%3A134%3ATO C)).

⁹ Forordning 2019/452 om et regelsæt for screening af udenlandske direkte investeringer i Unionen (EUT L 79I af 21.3.2019, s. 1).

¹⁰ https://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2021/september/tradoc_159803.pdf

¹¹ <https://trade.ec.europa.eu/access-to-markets/da/home>.

¹² https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/da/ip_20_2134.

operationelle retningslinjer¹³ går trin for trin gennem de oplysninger, der kræves for at indgive en klage. På grundlag af de første måneders drift er denne vejledning blevet ajourført for at gøre proceduren for indgivelse af klager klarere og understøtte den bedre. A2M's og det enkelte kontaktpunkts dækning og funktionalitet vil fortsat blive opgraderet i løbet af de kommende tolv måneder på grundlag af løbende feedback fra interessenterne.

Denne indførelse af nye værktøjer, der kan iværksættes direkte af interessenterne, supplerer foranstaltninger vedrørende gennemførelse og håndhævelse, som iværksættes af Kommissionens tjenestegrene på eget initiativ, dvs. inden for rammerne af Kommissionens egne administrative beføjelser.

I rapporten undersøges det, hvordan disse forbedringer samlet set har ført til konkrete resultater som følge af:

- en **mere systematisk anvendelse af de institutionelle strukturer**, der er etableret ved EU's handelsaftaler (navnlig nettet af udvalg og underudvalg under EU's præferenceaftaler) for at sikre en effektiv gennemførelse af tredjelandes forpligtelser og fjernelse af hindringer for markedsadgang
- en aktiv **mobilisering af partnerskabet for markedsadgangs** økosystem for at forebygge og tackle handelshindringer, herunder Kommissionen, medlemsstaterne og EU's repræsentative organer for interessenter, både i Bruxelles og i tredjelande (mobilisering af Kommissionen, netværket af EU-delegationer og medlemsstaternes ambassader) og håndtere tredjelandes problemer med manglende overholdelse
- en høj grad af aktivitet med hensyn til **anvendelse af tvistbilæggelsesmekanismer** inden for rammerne af WTO og i henhold til bilaterale handelsaftaler, hvor EU nu har iværksat fire sådanne foranstaltninger og har vundet to af disse tvister i 2020 og begyndelsen af 2021 med henholdsvis Ukraine og Sydkorea samt afslutningen af to undersøgelser i henhold til handelshindringsforordningen
- fortsat **mobilisering af repræsentanter for civilsamfundet** i forbindelse med gennemførelsen af EU's handelsaftaler og -ordninger, navnlig forpligtelserne i forbindelse hermed, herunder gennem de **interne rådgivende grupper** og civilsamfundsfora og den støtte, der ydes til deres aktiviteter, samt partnerskaber med internationale organisationer som ILO.

Nye retsakter indført i 2020 og 2021

På området handelshåndhævelse i bred forstand har EU siden januar 2020 **styrket sine håndhævelsesrelaterede retlige instrumenter**.

¹³ https://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2020/november/tradoc_159074.pdf.

Den 11. oktober 2020 trådte **EU's forordning om screening af udenlandske direkte investeringer** i kraft, hvilket satte samarbejdsmekanismen i gang¹⁴. Den 12. februar 2021 trådte den ændrede **EU-forordning om håndhævelse af handelsaftaler**¹⁵ i kraft og bidrog til at overvinde en eventuel lammelse af EU's tvistbilæggelsesrammer og udvide anvendelsesområdet for afhjælpende foranstaltninger som følge af en handelstvist. En ændret **EU-forordning om eksportkontrol** trådte i kraft den 9. september 2021¹⁶

Færdiggørelse af værktøjskassen

Endelig **fortsætter Kommissionen med at fremme en række andre vigtige lovgivningsmæssige og andre instrumenter** for at færdiggøre værktøjskassen. Disse instrumenter sikrer samlet set, at EU vil være bedre rustet til at reagere på udfordringerne i den internationale handel, navnlig med 1) midlerne til at håndhæve (gennem sin håndhævelsesforordning og den midlertidige ordning mellem flere parter om appel af voldgiftssager (MPIA)) forhandlede forpligtelser i henhold til handelsaftaler, 2) selvstændig lovgivning/selvstændige instrumenter for at sikre lige vilkår på traditionelle handels- og investeringsområder (f.eks. instrumentet for udenlandsk støtte, eventuel vedtagelse af et internationalt instrument for offentlige udbud), 3) selvstændig lovgivning/selvstændige instrumenter til sikring af beskyttelsen af EU's interesser på økonomiske områder, der hovedsagelig er knyttet til sikkerhed (f.eks. screening af udenlandske direkte investeringer, eksportkontrol, instrument til beskyttelse mod tvangsforanstaltninger), og 4) værktøjer til støtte af EU's grønne og bæredygtige ambitioner.

De konkrete igangværende initiativer er:

- Et **forslag fra Kommissionen om et internationalt instrument for offentlige udbud**, hvor fremskridt i Rådet¹⁷ nu åbner døren for færdiggørelse i de kommende måneder
- Et forslag fra Kommissionen om et nyt retligt instrument til håndtering af **forvridninger forårsaget af udenlandske subsidier**¹⁸ på det indre marked
- Et kommende forslag fra Kommissionen til et nyt retligt instrument til håndtering af tredjelandes **økonomiske tvang**
- Et kommende forslag fra Kommissionen til nye retlige instrumenter om **obligatorisk due diligence og skovrydning**

¹⁴ Se fodnote 9.

¹⁵ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/167 af 10. februar 2021 om ændring af forordning (EU) nr. 654/2014 om udøvelsen af Unionens rettigheder, for så vidt angår anvendelsen og håndhævelsen af internationale handelsregler (*EUT L 49 af 12.2.2021, s. 1*).

¹⁶ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/PDF/?uri=OJ:L:2021:206:FULL&from=EN>.

¹⁷ Rådet nåede den 2. juni 2021 til enighed om et mandat til forhandlinger med Parlamentet om et internationalt instrument for offentlige udbud, se <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-9175-2021-INIT/en/pdf>.

¹⁸ Forslag til forordning om udenlandske subsidier, der fordrejer det indre marked, af 5. maj 2021 (COM(2021) 223 final), se https://ec.europa.eu/competition/international/overview/proposal_for_regulation.pdf.

- Lanceringen i sommeren 2021 af en **revision af 15-punktshandlingsplanen for handel og bæredygtig udvikling**¹⁹.

Sideløbende med den fortsatte, regelbaserede og forholdsmæssige anvendelse af traditionelle handelsinstrumenter (antidumping, udligning af subsidier) er disse styrkede værktøjer og Kommissionens fornyede fokus på håndhævelse med til at sikre en kontinuerlig politik.

Da Kommissionen fortsætter med at udvikle nye og forbedrede værktøjer og instrumenter til at tackle de mange udfordringer i forbindelse med gennemførelse og håndhævelse, bliver det stadig vigtigere at samarbejde med medlemsstater og interessenter (virksomheder, handelsfremmende organisationer, arbejdsmarkedets parter, civilsamfundsgrupper og ikkestatslige organisationer), og det samme gælder samarbejdet med ligesindede tredjelande, for at puste liv i de indgåede forpligtelser og sikre, at værktøjerne og instrumenterne fortsat giver reelle resultater på stedet.

¹⁹ Den offentlige høring om 15-punktshandlingsplanen for handel og bæredygtig udvikling blev iværksat den 27. juli og løber indtil den 31. oktober 2021. https://trade.ec.europa.eu/consultations/index.cfm?consul_id=301.

II. Fuld udnyttelse af de muligheder, som EU's handelsaftaler giver

II.1 Handel med præferencepartnere — vigtigste udvikling i 2020

Statistikkerne i dette underafsnit om udviklingen i handelsstrømmene er baseret på Eurostat-data for EU-27 i marts 2021 og omfatter 37 større præferencehandelsaftaler²⁰ med 67 partnere, som blev anvendt for hele 2020, og som tegner sig for mere end 90 % af EU's præferencehandel. Mere detaljerede oplysninger om disse 37 større præferenceaftaler findes i det arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene²¹, der ledsager denne rapport. Data om præferencehandelspartnerlandes og EU-eksportørers anvendelse af toldpræferencer offentliggøres særskilt på Kommissionens websted²² for at øge gennemsigtigheden og tilskynde erhvervsorganisationer og medlemsstater til at gennemføre deres egne undersøgelser og identificere de drivkræfter, der tilskynder folk til at handle i henhold til EU's handelsaftaler eller ej. De foretrukne mønstre afspejles også i den regelmæssige efterfølgende evaluering af EU-aftaler og i det specifikke sektorarbejde²³.

I 2020 fandt næsten en tredjedel af EU's handel sted under præferencehandelsaftaler...

Handelen med de 67 handelspartnere, der er omfattet af dette afsnit, beløb sig i 2020 til 1 167 mia. EUR eller 32,0 % af EU's samlede udenrigshandel, 646 mia. EUR til eksport og 521 mia. EUR til import, hvilket resulterede i et handelsoverskud på 124 mia. EUR i EU²⁴.

²⁰ Da EU-aftalen med Vietnam først trådte i kraft den 1. august, er den endnu ikke medtaget i den kvantitative vurdering (statistikker) nedenfor. Handels- og samarbejdsaftalen mellem EU og Det Forenede Kongerige, som trådte i kraft den 1. januar 2021, er endnu ikke omfattet af denne rapport, da den ikke blev anvendt i 2020.

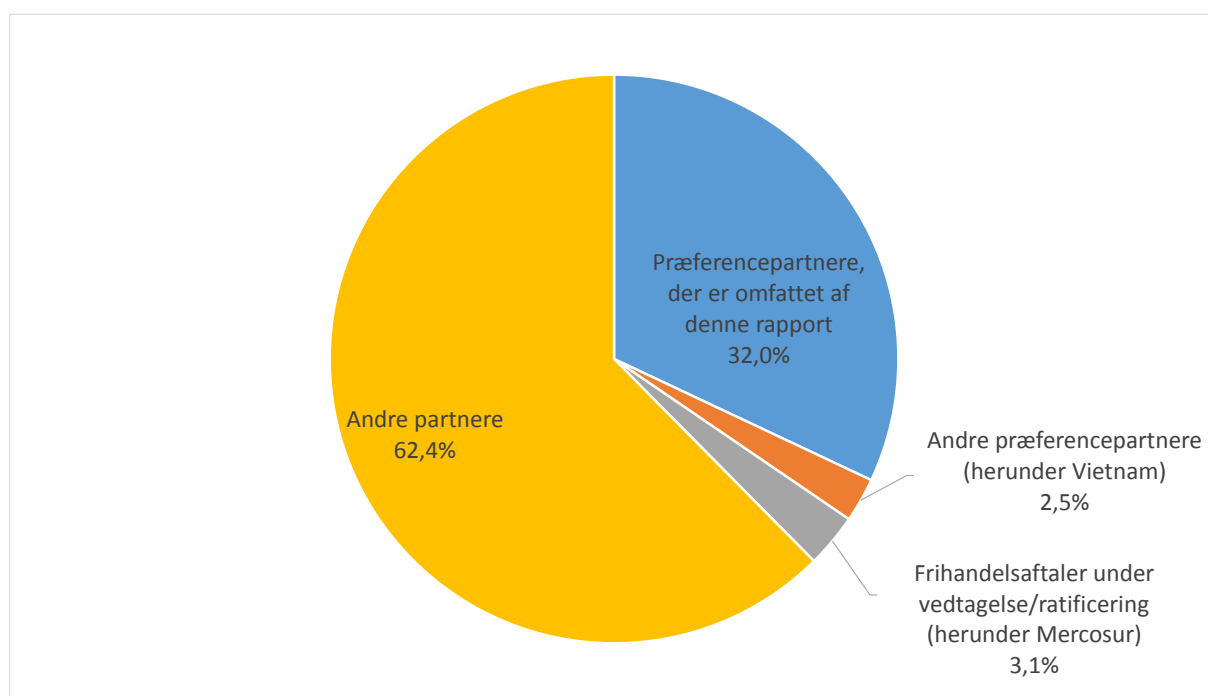
²¹ <https://trade.ec.europa.eu/doclib/html/159786.htm>.

²² <https://ec.europa.eu/trade/policy/countries-and-regions/negotiations-and-agreements/>.

²³ F.eks. de arbejdsgrupper om markedsadgang, der fandt sted i 2020 og 2021 vedrørende tekstiler og læder, fodtøj, dæk og medicinsk udstyr.

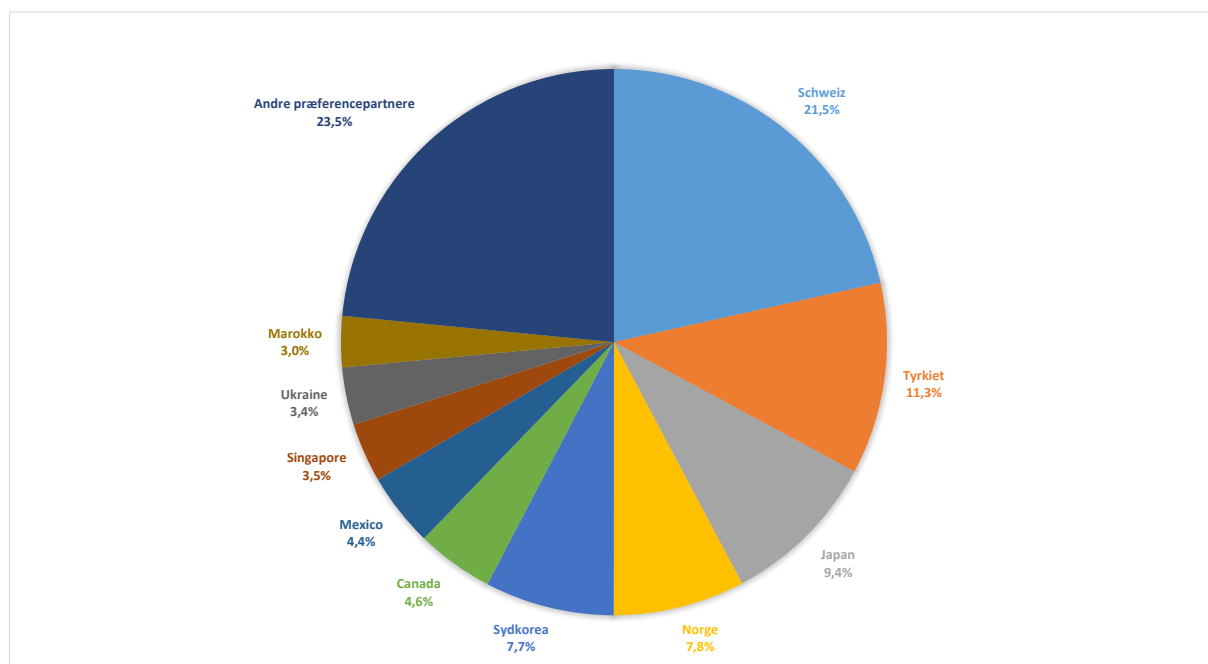
²⁴ Handelen med alle 77 præferencehandelspartnere beløb sig i 2020 til 1 259 mia. EUR eller 34,5 % af EU's samlede udenrigshandel, 672 mia. EUR til eksport og 586 mia. EUR til import, hvilket resulterede i et handelsoverskud på 86 mia. EUR i EU.

Figur 1: EU's udenrigshandel (2020)

Som det fremgår af figur 2 nedenfor, var Schweiz fortsat EU's største præferencepartner og tegnede sig for 21,5 % af EU's handel med de 67 handelspartnere, der er omfattet af denne rapport, efterfulgt af Tyrkiet med 11,3 % og Japan med 9,4 %, Norge med 7,8 % og Sydkorea med 7,7 %. Tilsammen tegnede disse fem partnere sig for mere end halvdelen af EU's præferencehandel (57,7 %). Med hensyn til den samlede handel er Schweiz EU's fjerdestørste partner i forhold til Kina, USA og Det Forenede Kongerige, mens Tyrkiet, Japan, Norge og Sydkorea ligger på sjette- til niendepladsen efter Rusland og foran Indien.

Figur 2: EU's varehandel efter præferencepartner (2020)

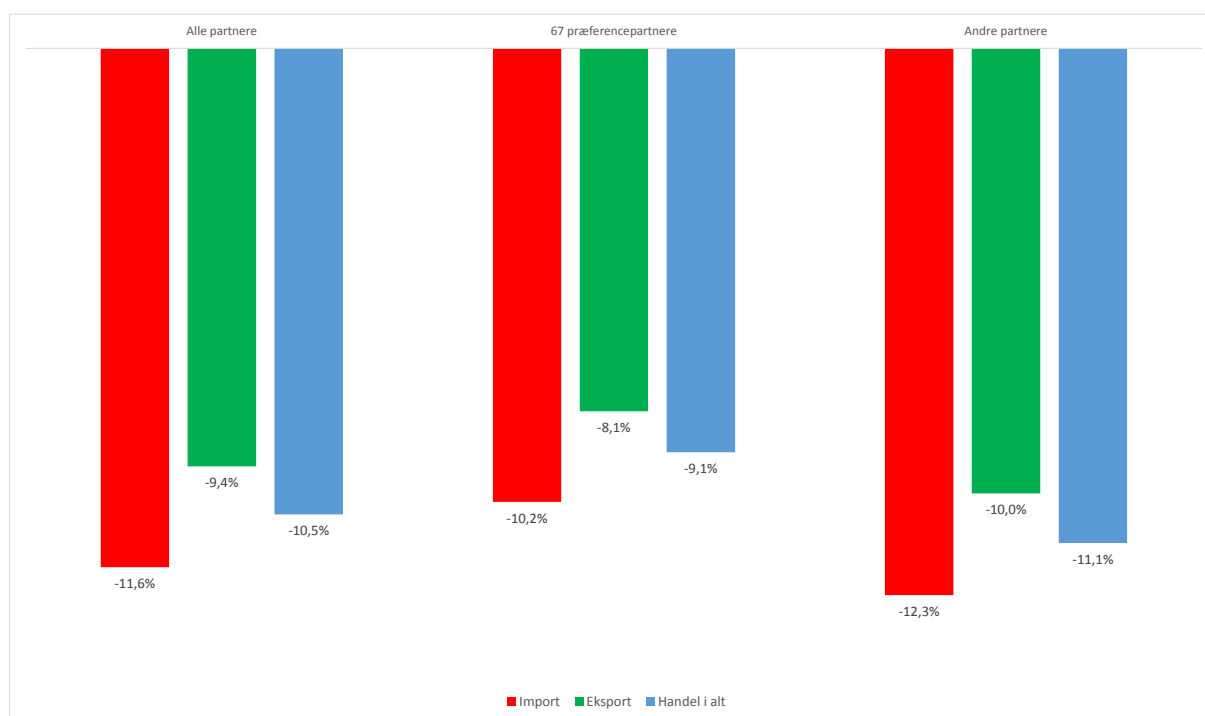

Covid-19 forårsagede et alvorligt økonomisk chok, men præferencehandelen klarede sig en smule bedre

De økonomiske konsekvenser af covid-19-pandemien var alvorlige, og handelen med EU's 67 præferencepartnere faldt med 9,1 %. Der var f.eks. bemærkelsesværdige undtagelser med en stigning i eksporten af kemikalier (hovedsagelig drevet af en stigning på 10 % i lægemiddeleksporten under de omfattede aftaler). Samlet set genererede EU's handel med industriprodukter med de 67 partnere et overskud på 116,8 mia. EUR, hvilket er en stigning på 2,1 mia. EUR i forhold til 2019.

Som det fremgår af figur 3 nedenfor, stod EU's præferencehandel stærkere end EU's handel med ikkepræferencepartnere (-11,1 %) og handelen med resten af verden (-10,5 %). Den samme tendens blev afspejlet i præferenceeksporten af varer med et fald på ca. 2 procentpoint i forhold til ikkepræferencehandel.

Figur 3: Årlig handelsvækst efter partner (2019-2020)

Handelen med landbrugsfødevarer med præferencepartnere voksede dobbelt så hurtigt som den samlede handel med landbrugsfødevarer

Handelen med landbrugsfødevarer med præferencepartnere steg med 2,2 %, dvs. et fald fra 8,7 % i 2019, men dobbelt så hurtigt som den samlede handel med landbrugsfødevarer (som voksede med 1 %). Eksporten af landbrugsfødevarer under præferenceaftaler steg med 1,8 %, mens importen steg med 2,7 %.

Lettisk korn når Japan

ØPA'en mellem EU og Japan hjalp Dobeles dzirnavnieks, en førende kornforarbejdningsvirksomhed i de baltiske lande og den største pastaproducent i Nordeuropa, med at få fodfæste i Japan. "Den klare ramme, som EU har fastsat for eksport, er afgørende for at hjælpe vores virksomheder med at ekspandere til nye markeder. Vores bæredygtige produktionsmodel og vores fremskridt inden for økologisk produktion giver et stort vækstpotentiale for Dobeles dzirnavnieks i og uden for EU." (Kristaps Amsils, bestyrelsesformand, AS Dobeles dzirnavnieks)

Kommissionens undersøgelse om handel med landbrugsfødevarer bekræfter EU's tilgang

En fremadrettet **undersøgelse fra Kommissionen**²⁵, der blev offentliggjort den 26. januar 2021, ser på de forventede kumulative økonomiske virkninger frem til 2030 af igangværende og kommende handelsforhandlinger om EU's landbrugssektor, herunder specifikke resultater for visse

²⁵ https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/food-farming-fisheries/trade/documents/jrc-cumulative-economic-impact-of-trade-agreements-on-eu-agriculture_en.pdf.

landbrugsprodukter efter indgåelsen af 12 handelsaftaler. Undersøgelsen viser, at den kumulerede gennemførelse af de 12 frihandelsaftaler vil resultere i en afbalanceret stigning i både EU-eksporten og -importen af landbrugsfødevarer med en lidt større stigning i eksporten. Undersøgelsen bekræftede også, at EU's tilgang med at forbedre markedsadgangen i form af toldkontingenter for de mest følsomme produkter (hovedsagelig oksekød, fårekød, fjerkræ, sukker og ris) gjorde det muligt for EU at beskytte de tilknyttede sektorer bedre.

Som krævet i de respektive forordninger har Kommissionen i 2020 igen overvåget importen til EU af visse industriprodukter og landbrugsfødevarer.

Særlige overvågningsforpligtelser (Sydkorea, latinamerikanske partnere)

*Som krævet i forordning (EU) nr. 511/2011²⁶ overvågede Kommissionen **Sydkoreas import af centrale bildele og elektronik** fra de vigtigste leverandører (uden for EU). I 2020 faldt Koreas import af motorer og dele med 19 %, mens importen af centrale bildele steg en smule (+5 %). Samtidig faldt EU's import af køretøjer fra Korea med 16 %.*

*Importen til EU af **friske bananer fra Colombia, Ecuador og Peru samt fra Mellemamerika** blev også overvåget af Kommissionen som krævet i forordning (EU) nr. 19/2013²⁷ og (EU) nr. 20/2013²⁸. Udviklingen i importen i 2020 gav ikke anledning til nogen opfølgende foranstaltninger. Kommissionen vil fortsat foretage regelmæssige analyser af markedssituationen og EU's bananproducenter og om nødvendigt undersøge situationen sammen med medlemsstaterne og de berørte parter.*

Handelen med tjenesteydelser faldt, men EU fastholdt ikke desto mindre et overskud inden for tjenesteydelser...

For **præferencehandel med tjenesteydelser** er de senest tilgængelige tal for 2019 (før covid-19). Handelen med tjenesteydelser med de 67 partnere, der er omfattet af denne rapport, steg med 7,8 %, hvilket er langsommere end den samlede handel med tjenesteydelser med lande uden for EU (+10,5 %). Samtidig voksede handelen med tjenesteydelser med de 19 præferencepartnere, der er omfattet af denne rapport, og som indgik forpligtelser inden for tjenesteydelser²⁹, med 14 %, hvilket er kraftigere end EU's samlede handel med tjenesteydelser. Præferencehandel med tjenesteydelser med alle de 67 partnere, der er omfattet af dette afsnit, oplevede et handelsoverskud på 90 mia. EUR, selv om det var et fald på 7,8 % i forhold til 2018. Handelen med tjenesteydelser voksede stærkest mellem EU og dets AVS-partnere (40 %) og de tre DCFTA-partnere (Moldova, Georgien og Ukraine: 16 %).

²⁶ Forordning (EU) nr. 511/2011 (EUT L 145 af 31.5.2011, s. 19), <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/ALL/?uri=CELEX:32011R0511>.

²⁷ Forordning (EU) nr. 19/2013 (EUT L 17 af 19.1.2013, s. 1), <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/?uri=CELEX%3A32013R0019>.

²⁸ Forordning (EU) nr. 20/2013 (EUT L 17 af 19.1.2013, s. 13), <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/?uri=CELEX%3A32013R0020>.

²⁹ Norge, Ukraine, Moldova, Georgien, Chile, Mellemamerika, Andeslandene, Mexico, Canada, Cariforum, Sydkorea og Japan.

II.2 Fremme af gennemførelsen af EU's handelsaftaler: eksempler i de fire regioner (Asien, Nord-, Syd- og Mellemamerika, nabolandene og landene i Afrika, Vestindien og Stillehavet)³⁰

A. Overvågning af forpligtelserne i henhold til EU's handelsaftaler og fremme af nye aftaler

Overvågning af, hvad der sker på stedet, er en vigtig del af en effektiv gennemførelse...

Fra begyndelsen fører Kommissionen **proaktivt tilsyn med de lovgivningsmæssige rammer, der er relevante for partnerlandets gennemførelse** af forpligtelserne. I nogle tilfælde udliciterer Kommissionen særlige projekter for at få et **præcist overblik over status for partnerlandets gennemførelse**, navnlig når der er mere komplekse spørgsmål på spil (f.eks. ikketoldmæssige spørgsmål og skridt, der kræver lovgivningsmæssige tiltag i partnerlandene). Her er EU-delegationernes arbejde af afgørende betydning.

- Eksempel: økonomisk partnerskabsaftale mellem EU og Japan: Gennem et projekt under partnerskabsinstrumentet (PI) på 1 mio. EUR (støttefacilitet til gennemførelse af ØPA'en mellem EU og Japan), der blev lanceret i 2019, har Kommissionen gennem sit handelsteam i EU-delegationen i Tokyo været i stand til at overvåge de vigtigste skridt, som Japan har taget fra det første år af gennemførelsen af ØPA'en mellem EU og Japan. Kommissionen udsendte i august 2020 en statusrapport, der dækkede det første år af gennemførelsen af ØPA'en³¹, og som bidrog til at fokusere på udestående spørgsmål, f.eks. offentlige indkøb, i samarbejde med de japanske modparter i de relevante udvalg³².

Fremme af nye aftaler er afgørende for at bidrage til at øge bevidstheden blandt støttemodtagerne.

- Eksempel: frihandelsaftaler med Singapore og Vietnam: I forbindelse med sine to seneste aftaler, nemlig aftalerne med Singapore og Vietnam, iværksatte Kommissionen i 2020 to projekter under den politiske støttefacilitet på henholdsvis 285 000 EUR og 700 000 EUR for at støtte EU-delegationerne i at fremme aftalerne. For Vietnams vedkommende har dette ført til tiltag til støtte for frihandelsaftalen mellem EU og Vietnam, men også til styrkelse af ansvarlige forsyningskæder, reduktion af plastaffald og fremme af den cirkulære økonomi. For Singapores vedkommende finansierer projektet ud over overvågningen af gennemførelsen afholdelsen af flere outreachseminarer om specifikke aspekter af frihandelsaftalen mellem EU og Singapore, såsom told, handelslettelser, oprindelsesregler, offentlige indkøb og tjenesteydelser, samt udarbejdelse af en erhvervsvejledning.

... og teknisk samarbejde er ofte en katalysator for bedre gennemførelse fra EU's handelspartners side.

Overvågningen er blevet suppleret af **teknisk samarbejde** mellem parterne om specifikke spørgsmål, ofte støttet af EU-projekter.

- Eksempel: I 2020 arbejdede EU og Andeslandene på at forbedre gennemførelsen af aftalen, f.eks. gennem

³⁰ Detaljerede oplysninger om individuelle aftaler, der blev anvendt i 2020, findes i arbejdsdokumentet fra Kommissionens tjenestegrene: <https://trade.ec.europa.eu/doclib/html/159786.htm>.

³¹ https://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2020/november/tradoc_159026.pdf.

³² https://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2021/march/tradoc_159469.pdf.

- ✓ projektet IP Key Latin America³³ inden for **intellektuelle ejendomsrettigheder**³⁴
- ✓ et projekt vedrørende **ansvarlig forretningsskik i Latinamerika og Vestindien**³⁵, der gennemføres i partnerskab med OECD, ILO og FN's Højkommisariat for Menneskerettigheder
- ✓ seminarer rettet mod specifikke emner inden for plante- og dyresundhed.

B. Anvendelse af de institutionelle rammer under EU's frihandelsaftaler for at opnå markedsadgang, løse problemer og skabe yderligere samarbejde

De **institutionelle rammer** under EU's handelsaftaler er afgørende for at forfølge EU's prioriteter i forbindelse med gennemførelsen. Mere end 200 udvalg og arbejdsgrupper, hvoraf de fleste mødes årligt, har en struktur, der løbende kontrollerer, hvor langt man er nået med gennemførelsen for at løse de problemer, der opstår. De samler embedsmænd på handelsområdet samt eksperter fra alle Kommissionens tjenestegrene og offentlige forvaltninger i partnerlandene, såsom de toldembedsmænd, der er ansvarlige for anvendelsen af reglerne, eller eksperter i miljøbeskyttelse eller arbejdstagerrettigheder. Disse institutionelle organers dagsordener og rapporter offentliggøres på Kommissionens websted. I 2020 betød covid-19-pandemien, at arbejdet primært foregik i et virtuelt format.

De institutionelle rammer bidrog til at opnå markedsadgang

I 2020 lykkedes det med dette fokus og denne ramme at **åbne yderligere markedsmuligheder** for handel med varer og tjenesteydelser. Resultaterne blev ikke kun registreret inden for told og ikke-toldmæssige foranstaltninger, men også inden for **offentlige udbud** eller **intellektuelle ejendomsrettigheder**:

- *EU's frihandelsaftale med Colombia*: Det Blandede handelsudvalg vedtog en afgørelse om udvidelse af aftalens anvendelsesområde til seks nye colombianske agenturer på centralt regeringsniveau.
- *EU's frihandelsaftale med Korea og ØPA med Japan*: På de respektive ministermøder i 2021 blev der indgået aftale om at udvide listen over geografiske betegnelser, der er beskyttet i henhold til aftalen, med henholdsvis 43 geografiske betegnelser fra EU og 41 koreanske geografiske betegnelser i henhold til aftalen mellem EU og Korea og ved at tilføje 28 geografiske betegnelser for EU og Japan. Det Blandede Udvalg vedtog i januar 2021 afgørelse nr. 1 om udvidelse af listen over geografiske betegnelser, der er beskyttet i henhold til aftalen³⁶. I visse andre sektorer er der dog stadig problemer med at få adgang til begge markeder³⁷.

³³ <https://ipkey.eu/en/latin-america>.

³⁴ Se yderligere oplysninger i rapporten om beskyttelse og håndhævelse af intellektuelle ejendomsrettigheder i tredjelande, s. 15. https://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2021/april/tradoc_159553.pdf.

³⁵ Responsible Business Conduct in Latin America and the Caribbean: <https://mneguidelines.oecd.org/rbclac.htm>.

³⁶ Afgørelse nr. 1/2021 vedtaget af Det Blandede Udvalg inden for rammerne af aftalen mellem Den Europæiske Union og Japan om et økonomisk partnerskab af 25. januar 2021 om ændring af bilag 14-A og 14-B om geografiske betegnelser [2021/109],

Kontakter på ministerplan er et vigtigt mødested med hensyn til at finde løsninger

Det **årlige ministermøde** i (det blandede) handels- eller associeringsudvalg(et) kan fungere som kontaktpunkt for at **skabe det nødvendige momentum til at finde løsninger** samt indlede og udstikke retningslinjer for det tekniske arbejde i løbet af året. Disse blandede udvalg er ofte de steder, hvor parterne træffer beslutning om vigtige gennemførelsesspørgsmål og eventuelt bliver enige om iterative skridt til at gå videre med dem. Kommissionen forsøger i stigende grad på grundlag af denne tilgang at indsætte statusmøder midtvejs mellem de blandede udvalg for at følge op på de fremskridt, der er gjort.

- Eksempel Korea: På mødet i det blandede handelsudvalg 2021 vedtog og underskrev formændene en administrativ ændring af bilaget om bilsektoren, som afspejler den teknologiske og lovgivningsmæssige udvikling i sektoren. På samme møde blev der også kortlagt en vej frem for opfølgningen på de resterende spørgsmål efter panelets konklusioner i den bilaterale arbejdskonflikt (se afsnit V nedenfor).

Tidlige efterretninger om udkast til foranstaltninger har også hjulpet Kommissionen med at foregribe problemer

De **institutionelle rammer** under EU's handelsaftaler støtter et hurtigt og effektivt samspil om alle gennemførelsesspørgsmål. Dette er ofte mest effektivt på det stadium, hvor foranstaltningerne stadig er i udkast eller endnu ikke er trådt i kraft.

I 2020 har dette arbejde haft nogle **bemærkelsesværdige resultater med hensyn til at afværge eller fjerne handelsmæssige irritationsmomenter:**

- Eksempel Jordan: Under bilaterale drøftelser mellem EU og Jordan under associeringsaftalen mellem EU og Jordan udtrykte EU alvorlig bekymring over en planlagt foranstaltning til indførelse af et "servicegebyr" på 5 % for toldbehandling af importerede varer fra EU og erklærede i erkendelse af Jordans budgetmæssige udfordringer, at det er rede til at yde støtte til landets makroøkonomiske stabilitet gennem sit instrument for makrofinansiel bistand. Efter disse udvekslinger blev foranstaltningen stillet i bero.
- Eksempel Egypten: Efter konstruktive drøftelser mellem parterne i SPS-Komitéen (dyre- og plantesundhed) offentliggjorde Egypten en ny standard for fetaost, som fjernede henvisningen til det gærniveau, der havde været i den tidligere udgave³⁸. I et andet tilfælde gjorde et hurtigt samarbejde mellem medlemsstaterne, der deler oplysninger med EU-delegationen, det muligt for Kommissionen at afværge kvantitative restriktioner for import af læggekartofler fra EU til Egypten.

Når først love og bestemmelser er trådt i kraft, er det vanskeligere at rulle dem tilbage, men i 2020 har arbejdet i de institutionelle organer givet resultater...

C/2021/82, EUT L 35 af 1.2.2021, s. 31 (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/?uri=CELEX:2021D0109>).

³⁷ Se nærmere i arbejdsdokumentet fra Kommissionens tjenestegrene: <https://trade.ec.europa.eu/doclib/html/159786.htm>.

³⁸ I de seneste år er forsendelser af fetaost til Egypten blevet afvist på grund af mængden af gær, der oversteg de egyptiske standarder. Et højt gærindhold er imidlertid en naturlig egenskab ved fetaost og har ingen negativ indvirkning på menneskers sundhed.

Når først handelshindringerne er blevet til virkelighed, er det meget vanskeligere at fjerne dem. De **behandles** normalt gennem **drøftelser med partnerlandet i de strukturer, der er fastsat i aftalerne, såsom handelsudvalg** og underudvalg, begyndende på ekspertniveau (undertiden forstærket af drøftelser på politisk plan og i de respektive WTO-udvalg). I 2020 bragte en række partnerlande lovgivning eller praksis i overensstemmelse med handelsaftalerne.

Som eksempler kan nævnes:

- CETA/vinsektoren: Efter drøftelser i vin- og spiritusudvalget forpligtede Canada sig til at fjerne den føderale punktafgift, der diskriminerer EU's import, inden midten af 2022, og Ontario og Nova Scotia vil fjerne diskriminerende foranstaltninger for vin henholdsvis medio 2023 og medio 2024. På trods af de resterende hindringer er Canada i 2020 blevet EU's fjerdestørste eksportmarked for vin.
- Frihandelsaftale mellem EU og Mellemamerika/lufttransport: Frihandelsaftale mellem EU og Mellemamerika/lufttransport: Efter koordinerede indgreb fra Kommissionens og medlemsstaternes side med støtte fra erhvervslivet på stedet indvilgede Panamas civile luftfartsmyndighed i at fjerne lokale ejerskabsrestriktioner, og KLM fik en endelig licens til at levere groundhandling- og flyvedligeholdelsestjenester. Før da forhindrede de af Panama indførte ejerskabsrestriktioner i strid med frihandelsaftalen mellem EU og Mellemamerika EU-luftfartsselskabet KLM i at levere sådanne tjenester. Denne begrænsning påvirkede også andre EU-luftfartsselskaber, da KLM var den eneste leverandør af flyvedligeholdelsestjenester med licens fra Den Europæiske Unions Luftfartssikkerhedsagentur (EASA) i Panama.

... Kommissionen er parat til at indlede bilateral tvistbilæggelse, hvor hindringer ikke kan løses med andre midler

I tilfælde, hvor der ikke kan findes en løsning, er Kommissionen rede til at indlede en **bilateral tvistbilæggelse** i henhold til procedurerne i 31 af EU's 37 præferencehandelsaftaler, der er omfattet af denne rapport, og som giver mulighed for at træffe modforanstaltninger i tilfælde af manglende overholdelse. Yderligere oplysninger om bilaterale tvister i 2020 findes i afsnit V).

Gennemførelsen handler ikke kun om hindringer: EU's aftaler i 2020 har også støttet en større markedsåbning og et bredere samarbejde...

Den institutionelle ramme for EU's handelsaftaler kortlægger også vejen til at **fremme samarbejdet** med handelspartnerne om handelsrelaterede spørgsmål, såsom **reguleringsspørgsmål**:

Eksempel: Reguleringssamarbejde mellem EU og Japan under ØPA-udvalget for reguleringssamarbejde:

- Japan og EU anerkendte i deres respektive nationale lovgivning en række vinfremstillingsmetoder, som den anden parts producenter anvender, herunder tilsætningsstoffer og enzymer, hvilket letter handelen i sektoren.
- Japan og EU harmoniserede deres tekniske forskrifter for biler med hensyn til fire yderligere tekniske aspekter efter den vellykkede gennemførelse af fire regulativer fra De Forenede Nationers Økonomiske Kommission for Europa (UNECE). Der blev opnået lovgivningsmæssig sammenhæng gennem en ændring af ØPA'en, som ajourfører listen over UNECE-regulativer for motorkøretøjer, som begge parter anvender.

EU's handelsaftaler kan også udgøre en **platform for samarbejde ud over handel**:

Eksempel: Reguleringssamarbejde mellem EU og Canada inden for rammerne af CETA om forbrugersikkerhed og lægemidler

- Kommissionen og Canada (Health Canada) samarbejder om forbrugersikkerhed, gennemfører den administrative ordning, der blev undertegnet i 2018, går sammen om tilbagekaldelse af produkter (f.eks. om legetøj i december 2020) og koordinerer overvågningsaktiviteter, f.eks. vedrørende tungmetaller i smykker til børn, der sælges online.
- EU og Canada besluttede som følge af et bilateralt samarbejde mellem deres relevante myndigheder at anerkende resultaterne af hinandens inspektioner af god fremstillingspraksis udført af enten EU-inspektører eller canadiske inspektører i faciliteter i tredjelande i overensstemmelse med CETA-protokollen om gensidig anerkendelse af efterlevels- og håndhævelsesprogrammer vedrørende god fremstillingspraksis for farmaceutiske produkter.

EU's handelsaftaler, navnlig regionale, såsom økonomiske partnerskabsaftaler med AVS-landene, udgør også et **solidt grundlag for at indlede en dialog med flere interessenter** for at tackle vigtige udfordringer i international og regional handel, såsom bæredygtige værdikæder eller børnearbejde.

Eksempel: Ved hjælp af økonomiske partnerskabsaftaler med partnere i Afrika, Vestindien og Stillehavet har EU iværksat en multiinteressentdialog om børnearbejde inden for rammerne af initiativet for bæredygtig kakao.

- ØPA'er med Ghana og Elfenbenskysten: Inden for rammerne af initiativet for bæredygtig kakao, som Kommissionen lancerede i september 2020, er Ghana og Elfenbenskysten nu tilknyttet EU's multiinteressentdialog om bæredygtig kakaoproduktion/værdikæde og fører lignende dialoger på stedet, og Cameroun tiltrådte som observatør i 2021. Formålet med multiinteressentdialogen er at gøre fremskridt med hensyn til at udrydde børnearbejde og handel med børn i kakaoforsyningskæder, forbedre beskyttelsen og genoprettelsen af skovene i kakaoproducerende regioner og sikre kakaoodrættere en indkomst, de kan leve af. Kakaodialogen samler centrale EU-interessenter, herunder repræsentanter for medlemsstaterne, Europa-Parlamentet, industrien og civilsamfundsorganisationer.

Selv om covid-19-pandemien i 2020 havde en alvorlig negativ indvirkning på handelen, fortsatte EU's frihandelsaftaler med at fremme handel og investeringer...

I dag er EU den vigtigste handelspartner for 74 lande rundt om i verden, herunder i Asien, Afrika, USA, Vestbalkan og EU's nabolande. Handelsaftaler fortsatte i 2020 med at lette handelen mellem EU og dets partnere og styrke EU's position som investor, selv om covid-19-pandemien medførte en række afbrydelser i forsyningskæden, faldende efterspørgsel og et betydeligt fald i både den samlede handel og præferencehandelen.

... men der er stadig udfordringer for nogle af EU's ældste og største præferencehandels partnere såsom Schweiz, Tyrkiet og Norge...

Der er fortsat udfordringer i EU's forbindelser med nogle af Unionens ældste og største præferencepartnere baseret på ældre aftaler, som har et mere begrænset anvendelsesområde:

- Med hensyn til **Schweiz**, som er EU's første præferencepartner (der samlet set er den fjerdestørste og den tredjestørste for tjenesteydelser), blev der ikke gjort fremskridt i 2020

med hensyn til ratificeringen af den institutionelle rammeaftale, der blev forhandlet på plads i 2018. Forbundsrådet har besluttet at indstille forhandlingerne om den institutionelle rammeaftale. Dette skal være på plads for at frigøre potentialet for yderligere bilateral handel.

- Med hensyn til **Tyrkiet**, som er EU's næststørste præferencehandelspartner, kan forhandlingerne om en moderniseret toldunion først indledes, når Rådet har vedtaget de tilhørende forhandlingsdirektiver. Tyrkiet har opretholdt handelshindringer i strid med toldunionsaftalen, navnlig gennem en betydelig udvidelse af antallet af yderligere toldsatser, som landet pålægger ud over den fælles toldtarif. Andre betænkeligheder har omfattet krav til oprindelsescertifikater for EU-varer. Efter ændringen af den tyrkiske toldkodeks i januar 2021 fandt der en række kontakter og tekniske møder sted med Tyrkiet, hvorefter Tyrkiet meddelte EU, at det havde sendt instrukser til alle tyrkiske toldmyndigheder og afholdt informationsmøder med økonomiske aktører for at afklare situationen. Der er fortsat betænkeligheder med hensyn til Tyrkiets anvendelse af lokaliseringskrav i lægemiddelsektoren. En ikkediskriminerende gennemførelse af tillægsprotokollen til associeringsaftalen over for alle medlemsstater, herunder Cypern, er også fortsat et centralt krav fra EU's side.
- Med hensyn til **Norge**, som er EU's fjerdestørste præferencepartner, blev der ikke gjort fremskridt vedrørende Kommissionens anmodning om en revision af handelsordningen for forarbejdede landbrugsprodukter. Selv om EU's eksport af forarbejdede landbrugsprodukter ikke desto mindre steg, ligger den fortsat under sit potentiale på grund af høje toldsatser. Forhandlingerne om geografiske betegnelser er fortsat suspenderet. Der er behov for et engagement både med hensyn til forarbejdede landbrugsprodukter og geografiske betegnelser.

C. Fokus på handel og bæredygtig udvikling

I 2020 er bæredygtig udvikling fortsat i fokus med lanceringen af den tidlige revision af 15-punktshandlingsplanen

Gennemførelsen og håndhævelsen af kapitlerne om **handel og bæredygtig udvikling** er en prioritet i EU's handelspolitik. Den **15-punktshandlingsplan for handel og bæredygtig udvikling**, der blev offentliggjort i februar 2018³⁹, har været retningsgivende for bestræbelserne på yderligere at forbedre gennemførelsen og håndhævelsen af kapitlerne om handel og bæredygtig udvikling i EU's handelsaftaler ved at skabe en sammenhængende ramme og strategi. Denne plan, som i øjeblikket er ved at blive revideret i lyset af udviklingen i handelspolitikken og den nødvendige reaktion på covid-19-pandemien, indeholder foranstaltninger på fire hovedområder: forbedre den måde, hvorpå Kommissionen arbejder sammen med medlemsstaterne og Europa-Parlamentet, lette civilsamfundets overvågning og rådgivende rolle over for aftaleparterne, skabe resultater og øge gennemsigtigheden og kommunikationen.

... og den første tvist under frihandelsaftalen mellem EU og Korea

Tvisten om handel og bæredygtig udvikling under handelsaftalen mellem EU og Korea var den første bilaterale tvistbilæggesag, der blev indledt af EU, og også den første om bestemmelser om handel og bæredygtig udvikling. Den blev iværksat i slutningen af 2018⁴⁰ som følge af EU's bekymring over Koreas manglende overholdelse af principperne vedrørende visse grundlæggende arbejdstagerrettigheder og manglende ratificering af fire grundlæggende ILO-konventioner som fastsat i handelsaftalen. Ekspertpanelet udstedte sin afgørelse den 20. januar 2021, hvori det konkluderede, at Korea ikke havde opfyldt sine forpligtelser. Tvisten med Korea illustrerer også, hvor vigtigt det er at **anvende de håndhævelsesværktøjer**, der er omhandlet i kapitlerne om handel og bæredygtig udvikling, når det er nødvendigt.

³⁹ Se uofficielt dokument fra Kommissionens tjenestegrene: Feedback and way forward on improving the implementation and enforcement of TSD Chapters in EU Free Trade Agreements af 26. februar 2018 http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2018/february/tradoc_156618.pdf.

⁴⁰ Nærmere oplysninger om tvisten findes i afsnit V.

Tvistbilægssagen mod Sydkorea

Panelet præciserede, at: 1) overholdelse af de grundlæggende arbejdsmarkedsprincipper, der er nedfældet af ILO, var et bindende tilsagn fra ILO's medlemmer og parterne i handelsaftalen, selv i mangel af ratificering af konventionerne, 2) der var en løbende forpligtelse til at gøre en fortsat og vedvarende indsats for at opnå ratificering af grundlæggende ILO-konventioner, som var bindende for parterne (Korea er derfor fortsat forpligtet til at gøre dette), og med en fortsat og vedvarende indsats menes en realistisk indsats for at opnå ratificering og ikke blot tomme ord, og 3) at der ikke var behov for at påvise, at overtrædelserne påvirker handelen.

Udviklingen i Korea siden panelet viser, at bestemmelserne om handel og bæredygtig udvikling kan føre til **reelle ændringer på stedet**: 1) Allerede forud for panelets rapport vedtog den koreanske nationalforsamling i december 2020 en række lovgivningsmæssige ændringer til den koreanske lov om tilpasning af handelsunionen og arbejdsmarkedsrelationer (TULRAA), som har til formål at bringe den i overensstemmelse med princippet om foreningsfrihed. 2) Den 26. februar 2021 afsluttede nationalforsamlingen ratificeringen af tre af de fire udestående grundlæggende ILO-konventioner (nr. 87 om foreningsfrihed og retten til at organisere sig, nr. 98 om retten til at organisere sig og føre kollektive forhandlinger og nr. 29 om tvangsarbejde). 3) Ved hjælp af de institutionelle strukturer under frihandelsaftalen blev udvalget om handel og bæredygtig udvikling og handelsudvalget i april 2021 enige om en proces til overvågning af gennemførelsen af anbefalingerne i ekspertpanelets rapport, herunder en fælles gennemgang af ændringerne af fagforeningslovgivningen og af vejen til ratificering af den ene udestående grundlæggende ILO-konvention nr. 105 om afskaffelse af tvangsarbejde.

Nøje overvågning af bestemmelserne om handel og bæredygtig udvikling i EU's handelsaftaler er afgørende...

På trods af covid-19-pandemien fandt **alle udvalg om handel og bæredygtig udvikling** — med undtagelse af Vietnam — **sted som planlagt** i 2020 og de første to kvartaler af 2021, herunder det første møde i rådet for handel og bæredygtig udvikling, der blev oprettet i henhold til **frihandelsaftalen mellem EU og Singapore**. Møderne i de interne rådgivende grupper for begge handelsparter i frihandelsaftalen mellem EU og Singapore og civilsamfundsfora blev også afholdt virtuelt, hvilket gav mange flere civilsamfundsorganisationer mulighed for at deltage og få deres stemme hørt.

... og EU's handelspartners ratificering af ILO-konventionerne har fortsat høj prioritet.

En central prioritet for EU's engagement vedrørende handel og bæredygtig udvikling med flere frihandelspartnere har været **ratificeringen af grundlæggende ILO-konventioner og gennemførelsen af arbejdsforpligtelserne**. Det mest fremtrædende eksempel var tvistbilægssagen med **Korea** som nævnt ovenfor. Det fortsatte engagement med **Vietnam** er også bemærkelsesværdigt og fremhæver det råderum til fremskridt, som ratificeringsproceduren giver, og Europa-Parlamentets særlige rolle på dette stadium. I 2020 fortsatte Vietnam arbejdet med lovgivningen for at muliggøre gennemførelsen af den nye arbejdsmarkedslov, som trådte i kraft den 1. januar 2021 (efter vedtagelsen den 20. november 2019). EU fortsatte med at støtte denne proces gennem samarbejde med ILO og gennem et tæt samarbejde med de vietnamesiske myndigheder. På trods heraf og i mangel af gennemførelseslovgivning er det endnu ikke muligt at etablere frie fagforeninger i Vietnam.

Kommissionen har igen arbejdet tæt sammen med Den Internationale Arbejdsorganisation...

Kommissionen har i samarbejde med ILO ydet teknisk bistand til **Georgien** for at hjælpe landet med at vedtage en ny arbejdsmarkedslov i september 2020. Dette har resulteret i en større tilnærmelse til internationale standarder og til den relevante EU-lovgivning samt en ny lov om arbejdstilsyn. Samarbejdet med ILO gav også Kommissionen mulighed for at tilbyde teknisk bistand til fremme af arbejdstagerrettigheder i landdistrikter i **Colombia** takket være et projekt til styrkelse af arbejdstilsynet. Det gav også mulighed for at afholde en workshop om arbejdstilsyn i **Peru** i februar 2020. I 2020 ydede EU også teknisk bistand for at forbedre arbejdstilsynet i landbrugssektorerne i **Ecuador** (skal gennemføres i 2021).

Gennemførelsen af forpligtelserne vedrørende miljømæssig bæredygtighed er også af stigende betydning

På **miljøområdet** fortsatte Kommissionen sit tætte samarbejde med **Vietnam** om retshåndhævelse, god forvaltningspraksis og handel på skovbrugsområdet (FLEGT). Den frivillige partnerskabsaftale mellem EU og Vietnam trådte i kraft i juni 2019, og Vietnam fortsatte arbejdet med de bestemmelser, der var nødvendige for at gennemføre systemet til verifikation af lovligheden af træ. Det tætte samarbejde med **Ukraine** fortsatte også med hensyn til reformen af den ukrainske skovbaserede sektor med fokus på skovhugst og handel med træ og navnlig foranstaltninger mod ulovlig skovhugst.

Revisionen af 15-punktshandlingsplanen for handel og bæredygtig udvikling ser på, hvordan gennemførelsen og håndhævelsen kan styrkes...

Revisionen af Kommissionens **15-punktshandlingsplan** fra februar 2018 blev iværksat i 2021 (fremrykket fra 2023) og omfatter en bred offentlig høring samt en sammenlignende undersøgelse af gennemførelsen og håndhævelsen af bestemmelserne om handel og bæredygtig udvikling i EU's handelsaftaler. Overordnet set vil revisionen af handlingsplanen om handel og bæredygtig udvikling se på alle relevante aspekter af gennemførelsen og håndhævelsen af denne, herunder omfanget af forpligtelser, overvågningsmekanismer, muligheden for sanktioner for manglende overholdelse, klausulen om "væsentlige elementer" samt den institutionelle struktur og de nødvendige ressourcer.

Ved gennemførelsen af bestemmelserne om handel og bæredygtig udvikling i EU's handelsaftaler trækker Kommissionen på råd fra EU's interne rådgivende grupper, der hjælper den med at skabe kontakt med civilsamfundet i EU og partnerlandene.

12 EU-handelsaftaler⁴¹ indeholder bestemmelser om inddragelse af **civilsamfundet** i rådgivning om overvågning og gennemførelse af kapitlerne om handel og bæredygtig udvikling, navnlig gennem oprettelse af **interne rådgivende grupper** på begge sider. Medlemmerne af EU's interne rådgivende gruppe omfatter en blanding af repræsentanter for interessenter på EU-plan samt mindre organisationer, der beskæftiger sig med specifikke emner. Et flertal af medlemmerne udvælges efter en offentlig indkaldelse af interessetilkendegivelser, mens andre udpeges af Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg (EØSU), som også varetager sekretariatsfunktionen for EU's interne rådgivende

⁴¹ 11 af disse aftaler er omfattet af denne rapport. Den 12. i rækken, aftalen om handel og samarbejde med Det Forenede Kongerige, er endnu ikke omfattet, da den først trådte i kraft den 1. januar 2021.

grupper. Kommissionen støtter det arbejde, der udføres af både EU's og partnerlandenes interne rådgivende grupper gennem et partnerskabsprojekt samt det fælles arbejde, der udføres af Kommissionens personale i hovedkvarterer og handelsteams i EU-delegationerne.

Eksempler på aktiviteter, der gennemføres af EU's interne rådgivende grupper, og som er relevante for gennemførelsen af kapitlerne om handel og bæredygtig udvikling

Arbejdskonflikt med Sydkorea: EU's medlemmer af den interne rådgivende gruppe, der støtter Kommissionens bestræbelser på at bringe Sydkorea i overensstemmelse med arbejdsforpligtelserne i frihandelsaftalen mellem EU og Korea, gjorde Kommissionen opmærksom på oplysninger om potentielt problematiske elementer inden for Koreas retlige rammer og praksis i forbindelse med centrale ILO-principper og ratificering af de grundlæggende ILO-konventioner. EU's interne rådgivende gruppe spiller en aktiv rolle i overvågningen af overholdelsen af rapporten fra panelet om handel og bæredygtig udvikling.

Menneskerettighedsspørgsmål i Andeslandene: EU's interne rådgivende gruppe rapporterede på sine to møder i 2020 med Kommissionen om vold mod fagforeningsledere og miljøaktivister i Colombia, situationen i banasektoren i Ecuador, overvågningen af arbejds- og miljøspørgsmål i Peru og de socioøkonomiske konsekvenser af covid-19 for EU og partnerne i Andeslandene. Kommissionen anvendte dette input til sine drøftelser med handelspartnerne på møderne i udvalget om handel og bæredygtig udvikling.

Det har vist sig at være vanskeligt at etablere en struktureret dialog med civilsamfundet for nogle af EU's handelspartnere, som kun i begrænset omfang har deltaget i deres civilsamfund. EU-delegationerne opfordres til at nå ud til værtslandene, da sidstnævnte etablerer strukturer og yder rådgivning og støtte efter behov, som det fremgår af følgende eksempel:

- Frihandelsaftalen mellem EU og Vietnam: Kommissionen har gennem sit handelsteam i EU-delegationen i Hanoi aktivt støttet oprettelsen af den interne rådgivende gruppe for Vietnam efter frihandelsaftalens ikrafttræden. Denne støtte er primært blevet kanaliseret gennem et projekt, der fremmer inddragelsen af arbejdsmarkedets parter (erhvervslivet og arbejdstagerorganisationer) og civilsamfundet (ikkestatslige organisationer (NGO'er)). Dette er blevet værdsat af både det lokale civilsamfund og den vietnamesiske regering i betragtning af de begrænsede erfaringer, som uafhængige civilsamfundsorganisationer i Vietnam har.

D. Analyse af virkningerne af handelsaftaler (efterfølgende) for at forbedre gennemførelsen

Erfaringer fra de reelle virkninger af eksisterende aftaler bidrager til at forbedre gennemførelsen i fremtiden...

Kommissionen **evaluerer virkningerne af sine handelsaftaler over tid**, normalt for første gang efter fem års gennemførelse, for at kontrollere, om de forventede resultater er opnået. To efterfølgende evalueringer blev afsluttet i 2020. Disse omfattede den økonomiske partnerskabsaftale (ØPA) med CARIFORUM (den anden evaluering efter ti år, hvor aftalen har været i kraft) og frihandelsaftaler med de **seks Middelhavslande**⁴². De blev offentliggjort i henholdsvis januar og marts 2021. Begge undersøgelser peger på de vigtigste udestående spørgsmål, og hvad der bør fokuseres på i gennemførelsen, og der peges også på de problemer, der typisk opstår i regionerne.

For eksempel er myndighedernes/agenturernes manglende administrative kapacitet i forbindelse med **ØPA'en mellem EU og Cariforum** fortsat et problem, der giver anledning til bekymring, ligesom

⁴² Undersøgelsen omfatter Algeriet, Egypten, Jordan, Libanon, Marokko og Tunesien. <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/fab9bddd-9106-11eb-b85c-01aa75ed71a1>.

manglende kendskab til aftalen fra virksomhedernes side og utilstrækkelig overholdelse af gennemsigthedsforpligtelserne. I betragtning af ØPA'ens udviklingsdimension afhænger en vellykket gennemførelse heraf i de 14 Cariforumlande samtidig i høj grad af den relevante finansiering af udviklingssamarbejdet. Det nye partnerskabsprogram under instrumentet for naboskab, udviklingssamarbejde og internationalt samarbejde (NDICI-Global Europe) under den flerårige finansielle ramme (FFR) for 2021-2027 skaber muligheder for en sådan skræddersyet støtte til de konstaterede handelsrelaterede udfordringer. I evalueringen blev der også peget på områder, hvor EU var nødt til at gøre mere, navnlig med hensyn til et større engagement fra medlemsstaternes side, bedre kommunikation og støtte til forbindelser mellem virksomheder og platforme.

For så vidt angår de **seks Euro-Middelhavs aftaler** peger undersøgelsen på, at der er behov for en yderligere reduktion af antallet af ikketoldmæssige foranstaltninger, såsom ikkeautomatiske importlicenser eller uanmeldte tekniske forskrifter, som skaber uforudsigelighed og forvrider de lokale forretningsaktiviteter. Undersøgelsen anbefaler desuden en forenkling af de administrative procedurer, anvendelse af internationalt anerkendte standarder og undgåelse af unødvendigt dobbeltarbejde i forbindelse med overensstemmelsesvurderinger. En forbedring af erhvervsklimaet skulle ledsages af øget EU-støtte og samarbejde om politikker til forbedring af konkurrenceevne og færdigheder og fjernelse af logistiske begrænsninger. De identificerede mål vil ikke kun danne grundlag for gennemførelsen af frihandelsaftaler, men kan også være retningsgivende for overvejelserne om EU's handelsstøtte i perioden 2021-2027.

III. Støtte til små og mellemstore virksomheders anvendelse af handelsaftaler

SMV'er og familieforetagender udgør ca. 99 % af alle virksomheder i EU og tegner sig for halvdelen af Europas BNP

De globale markeder er fortsat en vigtig kilde til vækst for SMV'er, som tegner sig for en tredjedel af EU's samlede eksport og bidrager til mere end 13 millioner job i EU⁴³. I 2020 intensiverede Kommissionen indsatsen for at hjælpe SMV'er med at få mest muligt ud af handelsregler og -aftaler og gøre det lettere for dem at gøre opmærksom på, hvordan handelsaftaler og -regler overholdes.

Informationshuller og mangel på knowhow kan udgøre en hindring for handel og investeringer i sig selv og vejer særlig tungt for mindre virksomheder. For det første er handelsaftaler ikke nyttige, hvis de potentielle støttemodtagere ikke kender dem, og medmindre de forstår, hvordan de får adgang til fordelene i det konkrete tilfælde. Selv om SMV'er ikke eksporterer direkte, kan handelsaftaler være vigtige for dem på grund af deres rolle i de globale forsyningskæder. For det andet opstår fordelene ikke automatisk, selv når virksomhederne kender WTO's regler og EU's præferenceaftaler. Selv om handelsfremme henhører under medlemsstaternes, erhvervsorganisationernes eller de handelsfremmende myndigheders kompetence, fortsatte Kommissionen i 2020 med at støtte deres aktiviteter, herunder gennem vejledning, outreach (navnlig gennem EU-delegationer i partnerlande), særlige interaktive onlineværktøjer eller helpdeske og centre, der imødekommer SMV'ers behov.

⁴³ Notat fra maj 2020 fra GD TRADE's cheføkonom:
https://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2020/june/tradoc_158778.pdf.

Handelsaftaler med udviklingslande giver muligheder for markedsadgang, som lokale SMV'er er ivrige efter at udnytte, og de giver incitamenter til reformer, som udviklingssamarbejdet kan bygge videre på. Økonomiske partnerskabsaftaler (ØPA'er) med f.eks. landene i Afrika, Vestindien og Stillehavet har en stærk udviklingsdimension: En vellykket gennemførelse heraf afhænger af, at der tages hånd om disse landes interne handelsbegrænsninger gennem Aid for Trade. Det arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene, der ledsager denne rapport, indeholder eksempler på, hvordan EU-delegationerne arbejder på at tackle handelshindringer gennem Aid for Trade. EU's statusrapport om Aid for Trade 2020 indeholder yderligere oplysninger om Kommissionens og medlemsstaternes støtte til SMV'er i udviklingslandene for at få mest muligt ud af EU's handelsaftaler.⁴⁴

A. Access2Markets og værktøjet til selvvurdering af oprindelsesreglerne (ROSA)

I 2020 blev Access2Markets-portalen lanceret. Det er en gratis one-stop-shop til oplysninger om handel...

Kommissionens nye portal for import og eksport, **Access2Markets**⁴⁵, der blev lanceret i oktober 2020 med sit integrerede **værktøj til selvvurdering af oprindelsesreglerne (ROSA)**, indeholder et væld af gratis, søgbare, flersprogede og ajourførte oplysninger. Den dækker 122 eksportmarkeder uden for EU og 190 kildemarkeder. Virksomheder kan finde oplysninger om told, afgifter, kvoter, importformaliteter og -procedurer for deres import og eksport, og de kan sammenligne oprindelsesreglerne i alle EU's handelsaftaler. Selv om portalen er til rådighed for alle brugere, er den særlig nyttig for SMV'er.

... Platformen indeholder et værktøj til selvvurdering, der skal hjælpe virksomhederne med at finde vej gennem oprindelsesreglerne i forskellige EU-aftaler.

ROSA, værktøjet til selvvurdering af oprindelsesreglerne

ROSA leder brugerne gennem en række spørgsmål for at vurdere, om deres produkter opfylder de krav, der giver brugerne mulighed for at modtage præferencebehandling i henhold til en EU-handelsaftale. For at gøre livet lettere for virksomhederne indeholder ROSA også klare instrukser om den dokumentation, der kræves som bevis for oprindelse for at opnå toldpræferencer, og det indeholder en funktion til at sammenligne reglerne på tværs af forskellige aftaler. I øjeblikket anvendes ROSA ca. 500 gange dagligt.

Access2Markets er blevet godt modtaget af op mod 10 000 daglige brugere, hvoraf 70 % kommer fra EU. Dens anvendelse er betydeligt højere end brugen af de værktøjer, den erstattede (markedsadgangsdatabase og Trade Helpdesk). Access2Markets og ROSA er udviklet i tæt samarbejde med både erhvervssammenslutninger og handelskamre og forbedres løbende på grundlag af brugerfeedback. Denne gode start blev afspejlet i den platform, der vandt den offentlige afstemning i **Den Europæiske Ombudsmænds priser for god forvaltning**⁴⁶ i 2021, hvilket er en anerkendelse af dens levering af en borgerorienteret tjeneste i krisetider.

⁴⁴ Europa-Kommissionen, *EU Aid for Trade Progress Report 2020 – Review of progress on the implementation of the updated EU aid for trade strategy of 2017*, Den Europæiske Unions Publikationskontor, Luxembourg, 2020 (<https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/f022db96-d854-11ea-adf7-01aa75ed71a1>).

⁴⁵ <https://trade.ec.europa.eu/access-to-markets/da/home>.

⁴⁶ <https://www.youtube.com/watch?v=EXkldaJvv5E>.

Access2Markets forventes at blive udvidet med fremtidige moduler om tjenesteydelser og indkøb i de kommende år og de fleste aftaler i ROSA inden udgangen af 2021 ...

Som led i forbedringerne **udvides anvendelsesområdet for Access2Markets** til at omfatte andre centrale elementer i EU's handelsaftaler:

- Der er ved at blive udviklet en **søgbar database, der dækker en række servicesektorer** i henhold til EU-aftaler på pilotbasis, og sektorspecifikke vejledninger, der har fokus på bestemte regioner eller lande, f.eks. inden for plante- og dyresundhedsbestemmelser.
- **ROSAs geografiske dækning er også ved at blive udvidet** til at omfatte de fleste handelsaftaler inden udgangen af 2021. I dag omfatter det allerede 26 handelsaftaler med 36 lande (herunder Det Forenede Kongerige, mellemamerikanske partnere, Colombia/Peru/Ecuador, Vietnam, Canada, Japan og Sydkorea).
- Et nyt særligt værktøj — **Access2Procurement**⁴⁷ — som blev lanceret i september 2021, omfatter offentlige udbud i henhold til EU's handelsaftaler, begyndende med parterne i aftalen om offentlige udbud (GPA) og aftalen mellem EU og Canada (CETA). Dækningen vil gradvist blive udvidet ud over dette.

Et nyt værktøj til at forbedre informationen om offentlige udbud

Access2Procurement er et nyt IT-værktøj, der integreres i Access2Markets-plattformen. Formålet er at hjælpe europæiske leverandører med at finde ud af, om de er berettigede til at byde på en given offentlig udbudskontrakt i et tredjeland. På grundlag af brugernes svar på tre eller fire spørgsmål vedrørende udbyderen, udbuddets genstand og kontraktens forventede værdi, giver det nye værktøj en hurtig og meget pålidelig vurdering af, om brugeren har ret til at deltage i udbudsproceduren. Dette vil hjælpe tilbudsgiverne med at afgøre, om et udbudsprojekt i et tredjeland er omfattet af landets markedsadgangsforpligtelser over for EU i henhold til WTO-aftalen om offentlige udbud eller en bilateral aftale.

B. Vejledninger, helpdeske, SMV-centre og samarbejde med netværk

I sin kommunikationsindsats fokuserer Kommissionen fortsat på de fordele, som EU's handelsaftaler giver virksomheder, navnlig SMV'er...

Kommissionen fortsatte i 2020 med at **udarbejde en række vejledninger**, der skal hjælpe virksomhederne med at navigere i aftalerne, understøttet af særlige uddannelseskurser og webinarer for interessenter, der supplerer EU-medlemsstaternes og virksomhedernes aktiviteter. **EU-delegationerne** spiller en vigtig rolle med hensyn til bevidstgørelse og støtte til erhvervsdrivende, der ønsker at høste fordelene ved aftalen.

- Eksempel Canada: I 2020 fortsatte Kommissionen med at udvikle specifikke vejledninger og arrangere webinarer for at bistå EU-virksomheder, som er eller ønsker at blive aktive på det canadiske marked. Dette arbejde omfattede ni områder lige fra meget tekniske emner såsom alternativer til methylbromidbehandling til eksport af visse planteprodukter eller muligheder for virksomheder inden for ren teknologi til mere generelle emner som f.eks. offentlige udbudsmuligheder i Canada på føderalt og subføderalt plan eller en oversigt over intellektuelle

⁴⁷ <https://webgate.ec.europa.eu/procurement/#/step1>.

ejendomsrettigheder i Canada. Alle disse vejledninger og rapporter er offentligt tilgængelige på Kommissionens websted⁴⁸.

- Eksempel Japan: I 2020 udarbejdede handelsteamet i EU-delegationen i Tokyo en trinvis vejledning for at give virksomheder oplysninger om markedsadgang suppleret med sektorspecifikke vejledninger⁴⁹.

SMV-centre på centrale markeder, som støttes af EU, spiller en vigtig rolle...

For at hjælpe SMV'er med at internationalisere sig og få adgang til forhandlede fordele i partnerlande **fortsætter Kommissionen med at sponsorere SMV-centre i Kina og Japan** i tæt samarbejde med medlemsstaterne, nationale og europæiske erhvervsorganisationer i udlandet og handelsfremmende organisationer. **EU-Japan-Centret for Industrielt Samarbejde**⁵⁰ har 2 233 registrerede medlemmer. Det finansieres og forvaltes i fællesskab af EU og Japan⁵¹ i samarbejde med medlemsstaternes handelsfremmeorganisationer. Det leverer mange tjenester⁵² til SMV'er, bl.a. via ØPA-helpdesken⁵³, via Japans helpdesk for skat og offentlige udbud⁵⁴, og fremmer teknologioverførsel mellem EU og Japan via en særlig helpdesk⁵⁵. **EU's SMV-center i Kina** er et projekt finansieret af Kommissionen, som siden 2010 har hjulpet europæiske små og mellemstore virksomheder med at blive klar til at drive forretning i Kina. I øjeblikket er projektets tredje fase planlagt til at løbe fra oktober 2020 til marts 2022. EU's SMV-center blev i fase 2 (juli 2014 til april 2020) finansieret af EU med et samlet budget på 5,9 mio. EUR og har 14 163 registrerede brugere på EU's SMV-centers websted.

SMV-centre i Japan og Kina

Eksempler på aktiviteter udført af EU-Japan-Centret for Industrielt Samarbejde i 2020:

- ✓ 16 ØPA-relaterede webinarer (via ØPA-helpdesken) med 925 deltagere
- ✓ 18 faktablade, der vejleder SMV'er om centrale aspekter af ØPA'en
- ✓ 21 webinarer med 810 deltagere.

Eksempler på aktiviteter udført af EU's SMV-center i Kina (november 2014 til april 2020):

- ✓ 307 kurser i Kina og EU for over 12 000 SMV'er i EU
- ✓ 28 aftalememoranda undertegnet med statslige organer og erhvervsfremmeorganisationer i Kina og Europa
- ✓ 270 partnerskaber mellem EU's SMV-center og partnerorganisationer

... og støttes i nogle tilfælde også af tematiske teams

⁴⁸ <https://trade.ec.europa.eu/doclib/press/index.cfm?id=1720&title=CETA-factsheet-and-guides>.

⁴⁹ Guide for EU suppliers on government procurement in Japan: https://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2020/november/tradoc_159028.pdf, step-by-step guide providing market access information to EU companies: <https://trade.ec.europa.eu/access-to-markets/da/content/eu-japan-economic-partnership-agreement>.

⁵⁰ <https://www.eu-japan.eu/>.

⁵¹ EU yder finansiering under COSME-arbejdsprogrammet for 2020 (5,6 mio. EUR, april 2020 til marts 2022).

⁵² <https://www.eu-japan.eu/summary-activities>.

⁵³ <https://www.eubusinessinJapan.eu/library/news/epa-helpdesk>.

⁵⁴ <https://www.eu-japan.eu/japan-tax-public-procurement-helpdesk>.

⁵⁵ <http://www.eu-jp-tthelpdesk.eu/>.

EU-virksomheder (navnlig mindre virksomheder) står ofte over for praktiske udfordringer og begrænsninger, når det gælder beskyttelse af intellektuelle ejendomsrettigheder i tredjelande, såsom tvungen teknologioverførsel, proceduremæssige mangler, efterslæb af registreringer af rettigheder, manglende registrering af visse rettigheder, ikkeafskrækkende sanktioner for krænkelse af intellektuelle ejendomsrettigheder, mangel på ekspertise, korruption, manglende bevidsthed og manglende gennemsigtighed. For at hjælpe dem med effektivt at tackle disse udfordringer, som kan påvirke deres internationaliseringsbestræbelser, har Kommissionen oprettet **tematiske SMV-helpdeske om intellektuelle ejendomsrettigheder i centrale regioner, navnlig Kina, Latinamerika og Sydøstasien**⁵⁶. Disse helpdeske hjælper EU's SMV'er med både at beskytte og håndhæve deres intellektuelle ejendomsrettigheder i EU's handelspartnerlandes territorier ved at stille gratis information og tjenester til rådighed.

⁵⁶ https://intellectual-property-helpdesk.ec.europa.eu/ip-thematic-areas_en.

C. Udvidelse af samarbejdet med virksomheder og erhvervsnetværk

For at nå ud til virksomheder på stedet fortsatte Kommissionen i 2020 med at **udvide sit samarbejde med repræsentanter for EU's erhvervsinteresser** i EU og i tredjelande, herunder Enterprise Europe Network (EEN)⁵⁷, de europæiske erhvervsorganisationers verdensomspændende netværk (EBO WWN)⁵⁸ og medlemsstaternes erhvervsfremmeorganisationer (TPO'er). Kommissionens mål er at fremme udvekslingen af synspunkter med disse organisationer for at forbedre markedsadgangen for europæiske virksomheder i tredjelande.

EEN yder rådgivning om frihandelsaftaler, som EU har indgået. EEN's temagruppe for internationalisering af SMV'er udveksler regelmæssigt oplysninger om de seneste handelsrelaterede spørgsmål via EEN's fællesskabsplatform. Ekspertgruppen tilrettelægger også webinarer for lokale virksomheder og EEN's rådgivere og hjælper kontorer med at udbrede oplysninger om handelsaftaler:

Det europæiske virksomhedsnetværk — seneste aktiviteter

- Den 27. januar 2021 organiserede EEN's temagruppe for internationalisering af SMV'er et webinar med titlen "Meet our international partners: EEN Singapore", der fremhævede de muligheder og den støtte, der er til rådighed for EU's virksomheder med interesse i at gøre forretninger i Singapore ved at drage fordel af frihandelsaftalen.
- EEN Vietnam startede en helpdesk for at vurdere virksomhedernes behov i forbindelse med frihandelsaftalen mellem EU og Vietnam, der trådte i kraft den 1. august 2020, herunder ved at gennemføre undersøgelser, tilrettelægge møder osv.
- I november 2020 var EEN — i tæt samarbejde med GD for Handel — vært for et målrettet praktisk kursus i Access2Markets-portalens funktionaliteter. Webinaret blev godt modtaget, og mere end 200 EEN-rådgivere fulgte kurset. Der er planlagt flere praktiske kurser i fremtiden.

Støtte til SMV'er indgår nu i mange af EU's handelsaftaler...

For yderligere at hjælpe SMV'er med at gøre brug af EU's handelsaftaler har de seneste aftaler medtaget **særlige kapitler om SMV'er i EU's frihandelsaftaler**⁵⁹, som sikrer gennemsigtighed over for SMV'er og regelmæssige kontakter mellem parternes SMV-kontaktpunkter. I 2020 fremlagde de SMV-kontaktpunkter, der er oprettet i henhold til CETA, en aktivitetsrapport for det blandede CETA-

⁵⁷ Netværket, der er samfinansieret af EU's [COSME-program](#), er aktivt i over 60 lande og samler 3 000 eksperter fra 600 medlemsorganisationer. Formålet er at hjælpe små og mellemstore virksomheder med deres internationale aktiviteter.

⁵⁸ <https://eboworldwide.eu/>.

⁵⁹ Der er opnået enighed om en SMV-anbefaling med Canada. ØPA'en mellem EU og Japan og handels- og samarbejdsaftalen med Det Forenede Kongerige har SMV-kapitler ligesom de aftaler, der er indgået med Mercosur, og den moderniserede aftale med Mexico. SMV-kapitler indgår også i forhandlingerne med Chile, Indonesien, Australien og New Zealand.

udvalg, der mødtes i juli 2020 og begyndte at gennemføre deres arbejdsplan for 2020-21⁶⁰, herunder bl.a. EEN og sporing af SMV'ernes fremskridt under CETA. Der blev afholdt et møde mellem de kontaktpunkter, der blev oprettet i henhold til ØPA'en mellem EU og Japan, i februar 2021, hvor begge parter rapporterede om deres initiativer til at gennemføre informationsbestemmelserne i SMV-kapitlet.

IV. Fjernelse af hindringer og løsninger

IV.1 Status over handelshindringer og fjernelse i et udfordrende år

2020 har været et særligt krævende år: Den sundhedsmæssige og økonomiske krise, som covid-19-pandemien har udløst, har givet næring til protektionisme og har gjort nogle partnere mere tilbageholdende med at fjerne hindringer, der eksisterede før krisen.

De institutionelle organer, der er oprettet ved EU's handelsaftaler, er en vigtig vej til at opdage, rejse og løse problemer med handelspartnere, som EU har indgået præferencehandelsaftaler med. Men erhvervslivet kan støde på problemer på områder, der ikke direkte er omfattet af en handelsaftale, eller i lande, som EU ikke har en præferencehandelsaftale med. Arbejdet med at afdække og fjerne hindringer er således fortsat i 2020 på alle niveauer (bilateralt og multilateralt) for at imødekomme bekymringerne hos EU's virksomheder, som står over for restriktive foranstaltninger eller praksisser og behandles uretfærdigt af EU's handelspartnere, eller som ikke kan konkurrere på lige vilkår. For at lette klagegangen oprettede Kommissionen i november 2020 på sin Access2Markets-portal **et enkelt kontaktpunkt** (Single Entry Point (SEP)) — en one-stop-shop, der skal give oplysninger om handelshindringer og/eller handelspartnere, der ikke lever op til deres forpligtelser med hensyn til handel og bæredygtig udvikling.

A. Beholdning af (samlede registrerede) handels- og investeringshindringer pr. 31. december 2020

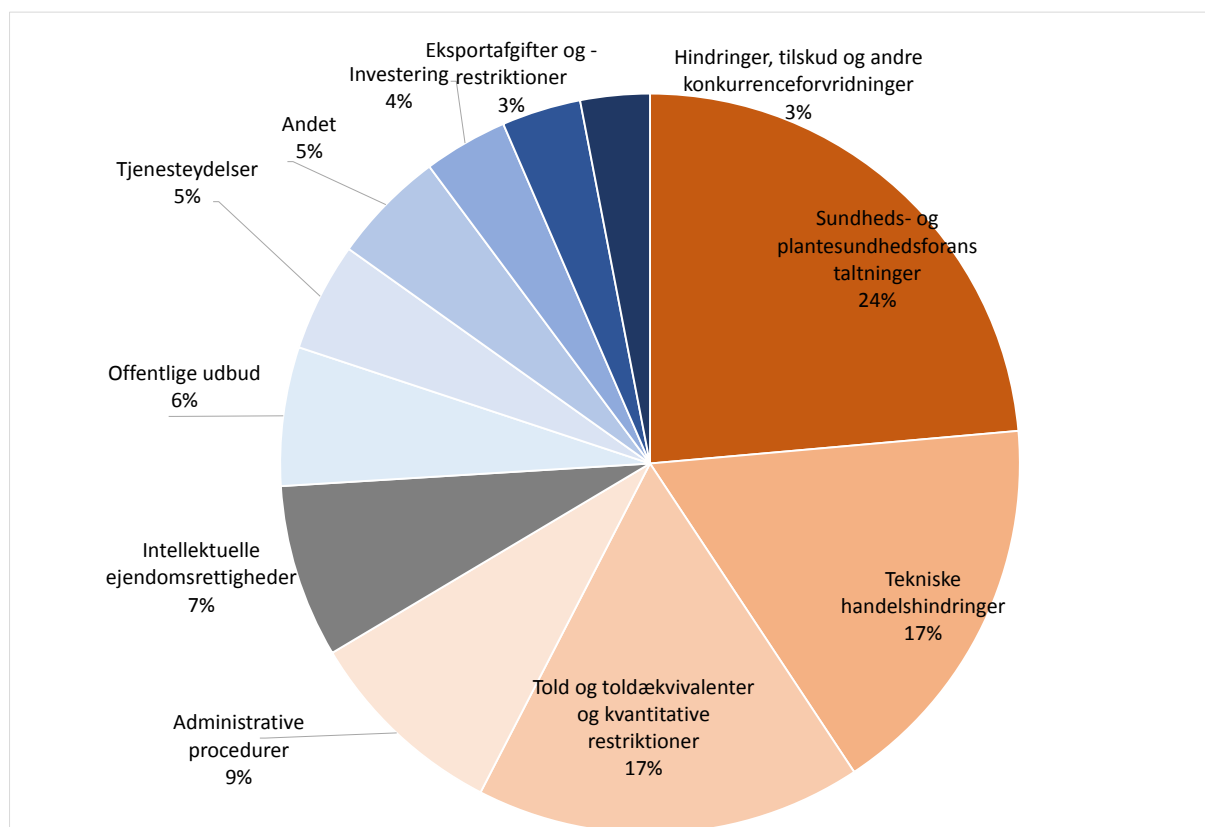
Som det fremgår af nedenstående tabel, er der ved udgangen af 2020 opført **462 aktive handels- og investeringshindringer i 66 tredjelande** i Kommissionens database Access2Markets:

Foranstaltningens type	Antal hindringer
Sundheds- og plantesundhedsforanstaltninger (SPS)	109
Tekniske handelshindringer (TBT)	79
Told og toldækvivalenter og kvantitative restriktioner	78
Administrative procedurer	41
Tjenesteydelser og investeringer	39
Andre foranstaltninger*	37
Intellektuelle ejendomsrettigheder	35
Offentlige udbud	28
Eksportafgifter og -restriktioner	16
I alt	462

⁶⁰ Arbejdsplan og aktivitetsrapport findes på:
https://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2020/july/tradoc_158910.pdf.

* Andre foranstaltninger omfatter hindringer i forbindelse med handelspolitiske beskyttelsesinstrumenter og subsidier, foranstaltninger, der påvirker konkurrencen, og andre foranstaltninger, der ikke kan klassificeres i tidligere kategorier.

Figur 4: Typer af hindringer i 2020

Ser man på **typerne af hindringer**, viser figur 4 ovenfor, at sundheds- og plantesundhedsforanstaltninger (109) som i tidligere år fortsat var den største kategori, idet de tegnede sig for en fjerdedel af alle registrerede hindringer, efterfulgt af tekniske handelshindringer og toldmæssige foranstaltninger og kvantitative restriktioner (næsten 80 hver). Disse tre kategorier tegnede sig for næsten 60 % af alle aktive hindringer i 2020.

Ser man på den **geografiske spredning**, havde Kina i 2020 fortsat de højeste tal med 40 hindringer (to flere end i 2019). På andenpladsen lå Rusland efterfulgt af Indonesien og USA (26 hver), Indien (25) og Tyrkiet (24). Andre lande med ti eller flere hindringer omfattede Brasilien, Sydkorea, Australien, Algeriet, Egypten, Marokko, Canada og Malaysia.

B. Udviklingen i handels- og investeringshindringer i 2020

Nedenstående tabel viser nye registrerede hindringer og hindringer, der blev fjernet i 2020⁶¹ pr. type/kategori, og viser en nettostigning (+8) i forhold til 2019⁶²:

Foranstaltningens type	Nye hindringer ⁶³	Fjernede hindringer
Sundheds- og plantesundhedsforanstaltninger	13	17
Tekniske handelshindringer	5	6
Administrative procedurer	5	4
Told og toldækvivalenter og kvantitative restriktioner	5	2
Tjenesteydelser og investeringer	4	1
Andre foranstaltninger ⁶⁴	4	1
Offentlige udbud	3	1
Eksportafgifter og -restriktioner	1	1
Intellectuelle ejendomsrettigheder	1	0
I alt	41	33

Sundheds- og plantesundhedsforanstaltninger lå igen øverst, både med hensyn til nye foranstaltninger (13), men også foranstaltninger, der blev fjernet (17), og tegnede sig således for halvdelen af alle de hindringer, der blev fjernet i 2020. De fjernede hindringer i form af sundheds- og plantesundhedsforanstaltninger betød f.eks., at EU's eksportører af visse oksekødsprodukter fik adgang til de japanske markeder, at der kunne eksporteres belgiske æbler til Mexico og Thailand og at Sydkorea ophævede et forbud mod fjerkræ fra Ungarn.

Tekniske handelshindringer og hindringer i forbindelse med **administrative procedurer** var den anden- og tredjehyppigste type.

Med hensyn til **nye hindringer, der blev registreret i 2020 pr. sektor**, blev der konstateret 43 % i **landbrugs- og fiskerisektoren**, mens vin- og spiritussektoren oplevede fire nye hindringer og bilindustrien tre. Efter landbrug og fiskeri var den største gruppe af nye hindringer (8) imidlertid **horisontale foranstaltninger**, der kan påvirke al eksport til det pågældende handelspartnerland (6) eller foranstaltninger, der dækker mere end én sektor (2). **Horisontale og tværsektorielle foranstaltninger udgjorde tilsammen en fjerdedel af alle de nye hindringer**, der blev registreret i 2020⁶⁵, hvilket afspejler en stigning i protektionistiske tendenser, som yderligere blev forstærket af covid-19-pandemien.

⁶¹ En fuldstændig liste over nye hindringer, der er indberettet, og hindringer, der blev fjernet i 2020, findes i arbejdsdokumentet fra Kommissionens tjenestegrene: <https://trade.ec.europa.eu/doclib/html/159786.htm>.

⁶² En sammenlægning af sidste års hindringer (438 aktive hindringer) med tallene for 2020 (41 nye og 33 hindringer, der er blevet fjernet) giver 446. Den største forskel skyldes, at Kommissionen for at spore hindringer, der delvist er fjernet, har indført opfølgende aktive hindringer fra 2020, hvilket har ført til et nominelt højere antal hindringer uden at ændre de underliggende tendenser.

⁶³ Nye hindringer er dem, der blev registreret i Access2Markets i 2020.

⁶⁴ Andre foranstaltninger omfattede hindringer i forbindelse med handelspolitiske beskyttelsesinstrumenter og subsidier, foranstaltninger, der påvirker konkurrencen, og andre foranstaltninger, der ikke kan klassificeres i tidligere kategorier.

⁶⁵ Denne store andel af foranstaltninger med horisontal virkning hindrer korrekt kvantificering af de påvirkede handelsstrømme.

Handels- og investeringshindringer og covid-19

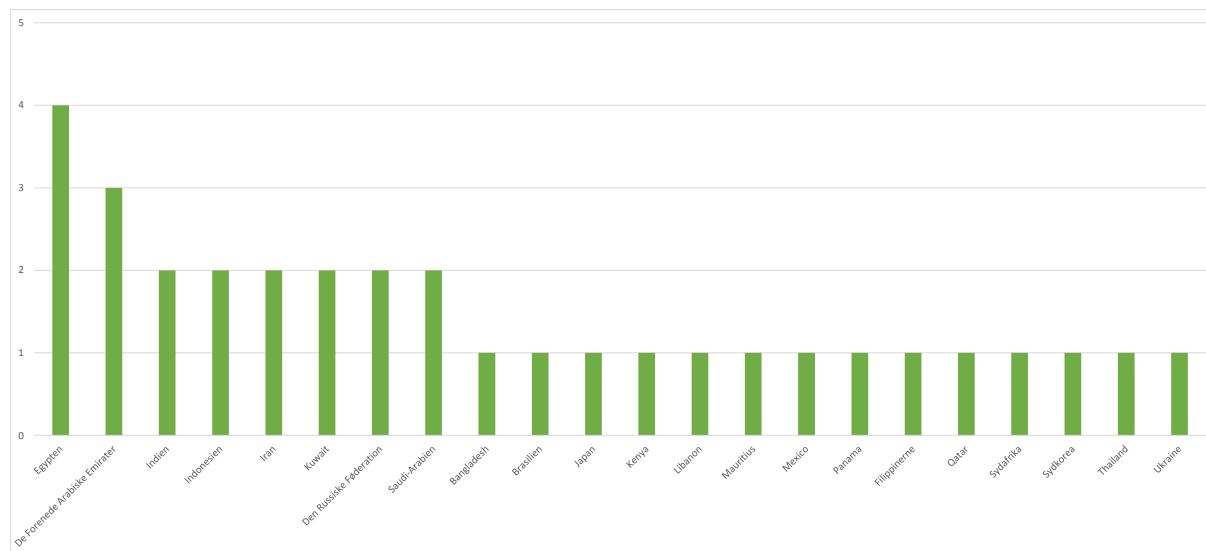
I de tidlige faser af pandemien førte afbrydelser i forsyningskæden til en eksplosion i efterspørgslen efter vigtige (sundhedsmæssige) varer og mangelsituationer og deraf følgende restriktive foranstaltninger, efterfulgt af en ukontrolleret opbremsning af produktionen (hovedsagelig i Kina), hvilket gav anledning til bekymring for sikkerheden og overensstemmelsen med EU's standarder. EU indførte en midlertidig gennemsigtighedsmekanisme i form af en **ordning for eksporttilladelser for personlige værnemidler**, der erstattede nationale forbud, og begge udløb i slutningen af maj 2020.

I den første fase af pandemien indførte en række EU-handelspartnere **eksportrestriktioner**. Kommissionen fortsætter med at overvåge disse foranstaltninger for at kontrollere, om deres varighed er begrænset til det strengt nødvendige, dvs. om foranstaltningerne fjernes, når sundhedssituationen tillader det⁶⁶. I tilfælde, hvor det konstateres, at restriktioner påvirker EU's levering af væsentlige varer, der er nødvendige for at håndtere covid-19, søger EU at fjerne eller afbøde foranstaltningen. Et eksempel herpå er indiske foranstaltninger, der begrænser eksporten af flere kritiske medicinalvarer⁶⁷, som det har vist sig muligt at fjerne gennem engagement på højeste politiske niveau.

C. Hindringer fjernet i 2020

Kommissionen har proaktivt drøftet hindringer i 2020 og sikret, at 33 hindringer blev fjernet helt eller delvist i 22 handelspartnerlande, som det fremgår af nedenstående figur 5.

Figur 5: Antal fjernede hindringer pr. partner (2020)

⁶⁶Nogle af disse foranstaltninger blev registreret i EU's database til overvågningsformål (Access2Markets <https://trade.ec.europa.eu/access-to-markets/en/barriers>).

⁶⁷ De varer, der var omfattet af restriktionerne, omfattede hydroxychloroquin (HCQ), andre aktive lægemiddelbestanddele (API'er) og paracetamolformuleringer (over en tredjedel af Indiens produktion af sidstnævnte eksporteres til EU).

Kommissionen råder over en **række instrumenter, der ofte anvendes sammen** for at fjerne handelshindringer. Ud over at aktivere de institutionelle rammer under sine bilaterale handelsaftaler (se afsnit II.2.B ovenfor) benytter Kommissionen **diplomatiske kanaler** og dialoger på højt plan med sine handelspartnere for at fjerne hindringer. Den rejser også regelmæssigt spørgsmålet om hindringer i et multilateralt miljø i WTO, ligesom den kan indlede undersøgelser i henhold til EU's handelshindringsforordning (to undersøgelser blev indledt i 2020 og afsluttet i 2021 (se nedenfor).

Bilaterale foranstaltninger viste sig at være en effektiv vej til at fjerne hindringer

Eksempler på bestræbelser på bilateralt plan:

- **Saudi-Arabien/plast:** En fælles indsats fra Kommissionen, EU-medlemsstaterne og erhvervslivet bidrog til at afværge en teknisk hindring for Saudi-Arabiens certificering af plastmaterialer. Medlemsstaterne og industrisammenslutningerne rapporterede til Kommissionen om et nyt krav, der ville gøre brugen af certificeret oxo-bionedbrydeligt plast til emballage obligatorisk. Kommissionen undersøgte spørgsmålet og konkluderede, at en sådan begrænsning ikke var videnskabeligt baseret (dvs. mangel på dokumentation for oxo-nedbrydeligt plastics gavnlige virkninger på miljøet). Dette og andre videnskabelige beviser fremlagt af EU's delegation i Saudi-Arabien fik sidstnævnte til at opgive den tekniske forskrift om emballageprodukter.
- **Indonesien/intellektuelle ejendomsrettigheder:** Kommissionen har i de seneste to år rejst spørgsmålet om lokal produktion over for Indonesien som en forudsætning for patentbeskyttelse af lægemidler, da dette var en alvorlig hindring for europæiske virksomheder, der ønsker at konkurrere i Indonesien. EU samarbejdede med Indonesien ad diplomatiske kanaler og samarbejdede med ligesindede lande for at finde en løsning, der er til gensidig gavn for både de lokale og europæiske innovative industrier og i overensstemmelse med internationale standarder. I oktober 2020 vedtog Indonesien en ny omnibuslov om jobskabelse, som fjernede kravet. Dette var et vigtigt skridt i retning af overholdelse af internationale standarder, der bl.a. omfatter fremstilling, import og licensudstedelse til patenterede opfindelser i Indonesien.

...sideløbende med foranstaltninger inden for rammerne af WTO og dens forskellige komitéer...

I betragtning af den hastige udbredelse af regler og bestemmelser, der påvirker den internationale handel, er en korrekt gennemførelse af multilaterale discipliner vedrørende tekniske handelshindringer af allerstørste betydning. Takket være EU's vellykkede engagement i **WTO's TBT-komité** kan en lang række sådanne handelshindringer afklares, fjernes eller forebygges, så EU's eksport lettes. Ifølge de seneste skøn påvirkede sådanne foranstaltninger ca. **83 mia. EUR⁶⁸ af EU's eksport i løbet af det seneste årti** inden for en lang række sektorer, navnlig medicinsk udstyr, lægemidler, bilindustrien, føde- og drikkevarer, IT-produkter og elektriske apparater, kosmetik, legetøj, tekstiler, keramik og møbler⁶⁹.

... og handelshindringsforordningen udgjorde endnu en juridisk vej i specifikke tilfælde.

⁶⁸ Denne metode anslår de nuværende handelsstrømme, der nød godt af fjernelsen/forebyggelsen af tekniske handelshindringer, og giver ikke en kvantificering af eksportstigninger eller andre handelsmæssige virkninger.

⁶⁹ Se også CEPS' publikation fra februar 2021: "Multilateral cooperation behind the trade war headlines: How much trade is freed up?" af Lucian Cernat og David Boucher, https://www.ceps.eu/download/publication/?id=32164&pdf=PI2021-03_Multilateral-cooperation-behind-the-trade-war-headlines.pdf.

Handelshindringsforordningen er et retligt instrument, der giver virksomheder, industrier, sammenslutninger og medlemsstater i EU ret til at indgive en klage til Kommissionen om handelshindringer i tredjelande. Hvis klagen opfylder kriterierne for behandling, undersøger Kommissionen sagen for at fastslå, om der er beviser for overtrædelser af internationale handelsregler, der har negative handelsmæssige virkninger eller forvolder skade, og om det er i EU's interesse at handle. Hvis konklusionen er, at det er nødvendigt at træffe foranstaltninger for at sikre overholdelse af internationale handelsregler og afhjælpe den forvoldte skade, kan der træffes passende foranstaltninger, herunder indledning af tvistbilæggelsesprocedurer.

Indtil videre er der indledt **24 undersøgelsesprocedurer under handelshindringsforordningen** med hensyn til handelspraksis hos en lang række handelspartnere (f.eks. Brasilien, Canada, Japan og Tyrkiet). To undersøgelser blev indledt i 2020 og afsluttet i 2021.

- Eksempler Saudi-Arabien/fliser og Mexico/tequila: Den 5. maj 2021 afsluttede Kommissionen undersøgelserne vedrørende saudiarabiske foranstaltninger⁷⁰, der begrænser markedsadgangen til EU's keramiske fliser, og vedrørende mexicanske foranstaltninger⁷¹, der påvirker eksporten af tequila til EU. Disse undersøgelser blev indledt på grundlag af klager fra de respektive erhvervssammenslutninger (dvs. European Ceramic Industry Association (Ceramie-Unie) og Brewers of Europe) og resulterede i en afklaring af den retlige situation og de økonomiske virkninger af tredjelandets foranstaltninger. Undersøgelserne viste, at Saudi-Arabiens nye tekniske forskrifter forhindrede 75-80 % af EU's eksport af keramiske fliser til en værdi af 120-150 mio. EUR om året og berørte mange SMV'er i EU, mens Mexicos afvisning af at udstede eksportcertifikater for tequila til EU kan udgøre eksportrestriktioner, der er forbudt i henhold til WTO-reglerne.

Efter at have afsluttet disse to undersøgelser **er Kommissionen nu bedre i stand til at få fjernet disse hindringer**. Kommissionen vil nu samarbejde med Saudi-Arabien for at sikre, at disse hindringer fjernes, enten gennem forhandling eller indbringelse af sagen for WTO. Kommissionen vil også overvåge igangværende administrative procedurer i Mexico for at sikre, at de fjerner handelshindringen.

D. Partnerskabet for markedsadgang i praksis og dets virkninger i 2020

På trods af de vanskeligheder, som covid-19-pandemien har skabt, blev der opnået håndgribelige resultater i 2020 takket være det igangværende samarbejde mellem Kommissionen, medlemsstaterne og erhvervslivet i de rådgivende grupper for markedsadgang i Bruxelles, men også i mange markedsadgangsgrupper, der styres af handelsgrupper i EU-delegationerne, og interessenter, der giver oplysninger om situationen på stedet i vores partnerlande.

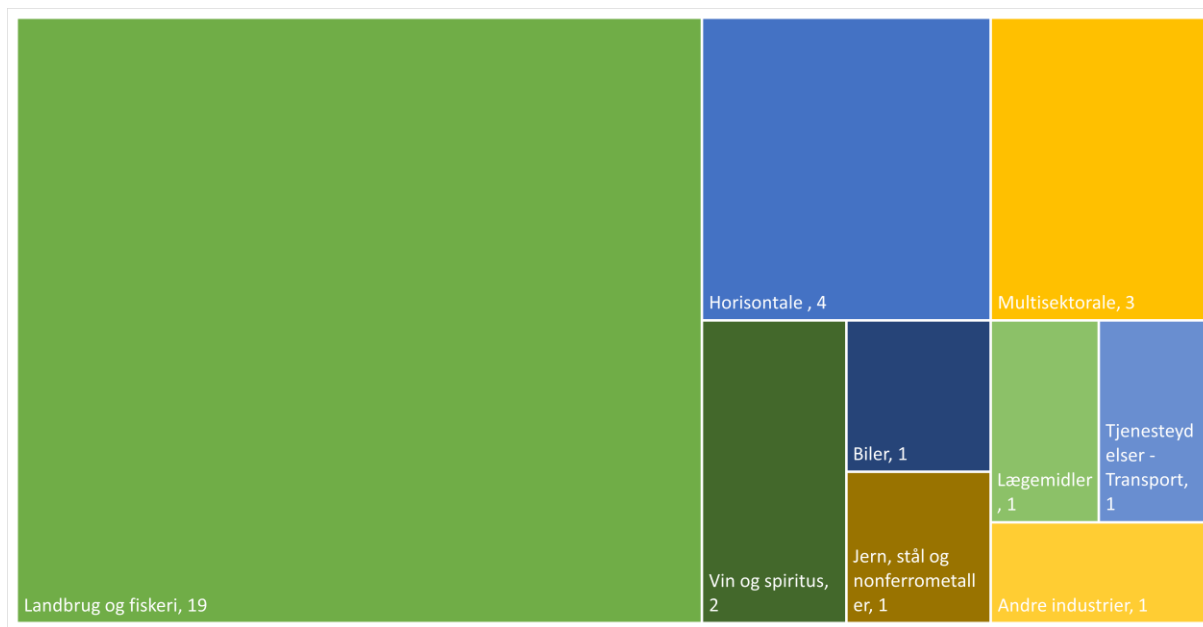
Hvad angår den **geografiske spredning af de hindringer, der blev fjernet i 2020**, blev der taget hånd om fire i Egypten, tre i De Forenede Arabiske Emirater, to berørte henholdsvis Indien, Indonesien, Iran, Kuwait, Rusland og Saudi-Arabien, mens én blev behandlet i 14 andre lande. Næsten halvdelen af de hindringer, der blev fjernet (15), var placeret i det sydlige Middelhavsområde og Mellemøsten, da Kommissionen reagerer på den stigende tendens til protektionisme i denne strategiske region. Syv hindringer blev fjernet i Syd- og Sydøstasien.

⁷⁰ https://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2021/may/tradoc_159564.pdf.

⁷¹ https://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2021/may/tradoc_159563.pdf.

Som i de foregående år var den **sektor, der drog størst fordel** af antallet af hindringer, der blev fjernet, **landbrug og fiskeri**, som tegnede sig for næsten 60 % af de samlede hindringer, der blev fjernet. Syv af de fjernede hindringer (en femtedel) svarede til enten horisontale eller multisektorale hindringer.

Figur 6: Antal fjernede hindringer pr. sektor (2020)

Overordnet set viste Europa-Kommissionens **økonometriske analyse**⁷², at **eksporten fra Den Europæiske Union i 2020** takket være fjernelsen af en række hindringer mellem 2014 og 2019⁷³ **var 5,4 mia. EUR højere, end den ville have været, hvis hindringerne stadig eksisterede**. Disse yderligere 5,4 mia. EUR til EU's eksport er håndgribelige fordele ved den gennemførelses- og håndhævelsesindsats, som Kommissionen, medlemsstaterne og erhvervslivet har gjort inden for rammerne af partnerskabet for markedsadgang.

IV.2 Fremme af klager: det enkelte kontaktpunkt

Lanceringen af det enkelte kontaktpunkt bidrager til at fokusere på og mobilisere ressourcer til at tackle handelshindringer...

Lanceringen af **det enkelte kontaktpunkt**⁷⁴ den 16. november 2020 bør yderligere forbedre samspillet mellem Kommissionen og interessenterne og rejse klager over hindringer for markedsadgang og overtrædelser af forpligtelserne vedrørende handel og bæredygtig udvikling og klager over manglende

⁷² Metoden finder kun anvendelse på handel med varer og giver ikke mulighed for at medtage komplekse horisontale hindringer, der påvirker varer, eller andre hindringer end varer.

⁷³ Analysen omfatter 130 hindringer, der er fjernet fra 2014 til 2019. Kun nogle hindringer kan kvantificeres ved hjælp af denne analyse, navnlig hindringer, der påvirker EU's eksport af varer, og som ikke har en horisontal virkning. Analysen omfatter ikke hindringer, der blev fjernet i 2020, fordi det kræver mindst et helt års data, efter at barrieren er fjernet, for at fastslå indvirkningen på handelen.

⁷⁴ Se retningslinjerne for drift: Retningslinjer for drift: https://trade.ec.europa.eu/access-to-markets/en/form-assets/operational_guidelines.pdf.

overholdelse af kravene i EU's generelle toldpræferenceordning. Det enkelte kontaktpunkt er udformet på en sådan måde, at det sikres, at Kommissionen kan trække på et solidt evidensgrundlag i forbindelse med behandlingen af klager, således at den kan handle hurtigere og mere effektivt i tilfælde, hvor den mener, at der er grund til at handle. Samtidig tager one-stop-shop-mekanismen og Kommissionens vejledning fat på de vanskeligheder, som mange interessenter har haft med at finde frem til de rette kanaler og de oplysninger, der forventes af dem med henblik på at indgive klager og følge den kurs, de har lagt.

Det enkelte kontaktpunkt nyder også godt af en mere strømlinet tilgang til forvaltning af arbejdet med hindringer i Generaldirektoratet for Handel og på tværs af Kommissionens bredere tjenestegrene, som er berørt af potentielle hindringer. Samtidig med at man holder øje med alle hindringer, prioriteres nogle af dem på grundlag af deres retlige styrke, deres økonomiske eller systemiske betydning og udsigterne til, at de kan fjernes.

... at gøre det lettere at forberede stærkere sager

Det enkelte kontaktpunkt kan tilgås via onlineplatformen Access2Markets (se afsnit III A ovenfor), som giver mulighed for at indgive klager online⁷⁵. Siden meddelelsen i sommeren 2020 er det enkelte kontaktpunkt blevet kontaktet mere end 60 gange med hensyn til eventuelle klager, hvilket har resulteret i 17 formelle klager.

... og hjælpe Kommissionen med at reagere hurtigere og med større virkning...

Det enkelte kontaktpunkt gør allerede en reel forskel med hensyn til den måde, hvorpå Kommissionen arbejder på hindringer. Som det fremgår af nedenstående eksempel, øger modtagelse af de rigtige oplysninger på et tidligt tidspunkt chancerne for at tackle hindringer med succes gennem hele viften af tilgængelige formelle og uformelle kanaler.

- **Eksempel: Egypten/keramiske fliser:** Et nyligt eksempel herpå er Egyptens midlertidige forbud mod import af keramiske fliser. EU-virksomheder, der handlede gennem deres industrisammenslutning, kunne ved hjælp af den nye one-stop-shop-facilitet handle hurtigt og kunne på grundlag af klageformularen samle de krævede oplysninger blot få dage efter, at Egypten havde offentliggjort foranstaltningerne. Dette gjorde det muligt for Kommissionen med bistand fra EU-delegationen på et tidligt tidspunkt at gå i dialog med de egyptiske myndigheder, herunder gennem diplomatiske kontakter og ved at udveksle breve. I marts 2021 besluttede Egypten efter den første tre-måneders periode ikke at forlænge den, og foranstaltningen er derfor nu udløbet.

Samtidig skal det bemærkes, at alle formelle klager hidtil har fokuseret på hindringer for markedsadgang og endnu ikke på bæredygtig udvikling, hvilket afspejler den yderligere kompleksitet af potentielle sager på dette område, men også erhvervslivets større kendskab til det eksisterende arbejde med markedsadgang. Kommissionen reviderer regelmæssigt sine operationelle retningslinjer for det enkelte kontaktpunkt efter behov og tilpasser dem under hensyntagen til bemærkninger fra interessenter⁷⁶. Dette er vigtigt, da det nye klagesystem har et ansvar over for erhvervslivet og andre interessenter for så vidt muligt at være velargumenteret og velbegrundet. Hvor dette sker, vil

⁷⁵ Klager over markedsadgang eller overtrædelser af forpligtelserne vedrørende handel og bæredygtig udvikling kan nu indgives online via formularerne på Access2Markets-portalen.

⁷⁶ Første ajourføring under hensyntagen til interessenternes input blev foretaget i september og kan ses på <https://ec.europa.eu/trade/trade-policy-and-you/contacts/chief-trade-enforcement-officer/>.

Kommissionen være godt rustet til at reagere. Desuden forbeholder Kommissionen sig altid retten til selv at tage initiativ (ved at iværksætte ex officio-sager), både med hensyn til hindringer i forbindelse med markedsadgang og overtrædelser af forpligtelser vedrørende handel og bæredygtig udvikling.

V. Bilateral og multilateral håndhævelse af handelsforpligtelser: bilæggelse af tvister⁷⁷

Et effektivt forudgående arbejde med gennemførelse, foregribelse af potentielle hindringer og håndtering af faktiske hindringer, inden de rodfæstes, er kernen i Kommissionens nye tilgang til gennemførelse og håndhævelse. Dette arbejde skal imidlertid understøttes af effektive retlige procedurer til bilæggelse af tvister, som skal anvendes, når det er nødvendigt.

V.1 Anvendelse af tvistbilæggelse

A. WTO's tvistbilæggelse

WTO's tvistbilæggelse er fortsat vigtig for en effektiv håndhævelse på trods af den nuværende blokering af dens funktion som appelinstans

WTO's tvistbilæggelsessystem resulterer i **uafhængige og upartiske afgørelser**, der er bindende for tvistens parter, og som kan **appelleres**, hvilket sikrer **kvaliteten og legitimiteten** af disse afgørelser.

WTO tilbyder et velafprøvet tvistbilæggelsessystem, som EU kan anvende til at håndhæve sine WTO-rettigheder, når andre WTO-medlemmer ikke overholder deres forpligtelser. Frem til juni 2021 har EU indledt 104 af de 600 tvister, der er indbragt for WTO siden 1995.

I den periode, som denne rapport dækker, har **EU indledt et betydeligt antal tvistbilæggelsesprocedurer**. Selv om tidsfristerne for WTO-tvister uundgåeligt er blevet påvirket af covid-19-pandemien, har EU aktivt fremmet og støttet foranstaltninger i WTO for at holde tvisterne på rette spor, f.eks. ved at afholde panelhøringer i virtuel eller hybrid form.

⁷⁷ En detaljeret oversigt over navnlig WTO-sager, der involverer EU som klager eller indklaget og sager i henhold til EU's bilaterale aftaler, findes i den seneste udgave af oversigten over EU's aktive tvistbilæggelsessager, der er offentliggjort på Generaldirektoratet for Handels websted (<https://ec.europa.eu/trade/policy/accessing-markets/dispute-settlement/>).

WTO's tvistbilæggelsesprocedure

Panelproceduren fortsatte i en række tvister indledt af EU, herunder: mod Tyrkiet i sagen om farmaceutiske produkter (DS583), mod Colombia vedrørende antidumpingtold på frosne pomfritter fra Belgien, Tyskland og Nederlandene (DS591), mod Indien på grund af for høje indiske toldsats på visse varer i informations- og kommunikationsteknologisektoren (DS582) og mod USA vedrørende visse foranstaltninger mod stålprodukter og aluminiumsprodukter (DS548) og antidumping- og udligningstold på modne oliven fra Spanien (DS577).

— EU fik sin tvist vedrørende Indonesiens forbud mod eksport af nikkelmalm og Indonesiens indenlandske forarbejdningskrav vedrørende nikkelmalm og jernmalm **taget op i panelfasen**. Den 29. april 2021 blev der nedsat et panel i Indonesien — foranstaltninger vedrørende råstoffer (DS592).

I oktober 2020 gav WTO's tvistbilæggelsesorgan i forbindelse med **EU's tvist mod USA** om store civile luftfartøjer (DS353) EU bemyndigelse til at suspendere indrømmelser over for USA op til næsten 4 mia. USD om året. Efter EU's faktiske indførelse af modforanstaltninger den 10. november 2020 og EU's og USA's gensidige suspension af modforanstaltninger den 5. marts 2021 for en fire-måneders periode blev der indgået en aftale om en samarbejdsramme for store civile luftfartøjer den 15. juni 2021, ifølge hvilken modforanstaltninger forbliver suspenderet i yderligere fem år.

B. Bilateral tvistbilæggelse

I 2020 fortsatte Kommissionen sit arbejde med bilæggelse af tvister i henhold til bestemmelserne om bilæggelse af tvister i bilaterale handelsaftaler...

Tvistbilæggelsesprocedurer, der findes i 31 af de 37 EU-handelsaftaler, der er omfattet af denne rapport, favoriserer som et første skridt gensidigt acceptable løsninger gennem høringer. Dette er muligt i tilfælde, hvor der er god vilje hos begge parter til hurtigt at rette op på ubalancer og fjerne de handelsmæssige irritationsmomenter, der konstateres i forbindelse med overvågningen af overholdelsen af disse aftaler.

Hvis en gensidigt acceptabel løsning ikke forekommer mulig gennem høringer, kan begge parter anmode om, at der nedsættes et tvistbilæggelsespanel.

Siden 2018 har EU anmodet om tvistbilæggelse i henhold til fire bilaterale handelsaftaler: associeringsaftalen med **Ukraine**, frihandelsaftalen med Republikken **Korea**, den økonomiske partnerskabsaftale med **Southern African Development Community (SADC)**⁷⁸ og associeringsaftalen med **Algeriet**. Blandt de skridt, der blev taget i 2020 og begyndelsen af 2021, kan nævnes følgende:

- I april 2020 anmodede EU om nedsættelse af et voldgiftspanel med **Toldunionen for Det Sydlige Afrika (SACU)**⁷⁹ i henhold til EU's økonomiske partnerskabsaftale med Southern African Development Community (SADC)⁸⁰ i forbindelse med beskyttelsesforanstaltninger over for EU's fjerkræeksport. Paneludvælgelsesprocessen, som var blevet midlertidigt

⁷⁸ ØPA'en mellem EU og SADC finder anvendelse mellem EU og seks lande i Southern African Development Community (SADC): Eswatini, Botswana, Lesotho, Mozambique, Namibia og Sydafrika.

⁷⁹ Fem medlemmer af SADC (Botswana, Lesotho, Namibia, Sydafrika og Eswatini) dannede en toldunion.

⁸⁰ <https://www.sadc.int/about-sadc/overview/>

suspenderet på grund af folkesundhedssituationen, blev genoptaget den 22. november 2020 og er i gang.

- I juni 2020 anmodede Kommissionen også Associeringsrådet om i henhold til sin aftale med Algeriet at tage fat på en række importrestriktioner, herunder et importforbud, som **Algeriet** har pålagt biler. Som følge heraf blev der i september 2020 indledt konstruktive drøftelser mellem EU og Algeriet om alle de anfægtede foranstaltninger i adskillige runder i 2021 for at løse tvisten i mindelighed.
- Med hensyn til **Korea** traf ekspertpanelet i januar 2021 efter forsinkelser i forbindelse med bl.a. covid-19-pandemien afgørelse i den sag, som EU har anlagt vedrørende Koreas forpligtelse i henhold til frihandelsaftalen til at ratificere grundlæggende ILO-konventioner og vedrørende fagforeningslovgivningen, se afsnit II.2 C.
- Med hensyn til **Ukraine** gav et panel den 11. december 2020 EU medhold hvad angik et forbud mod eksport af træ til EU. Ukraine underrettede den 29. juni 2021 EU skriftligt om sine fremskridt med hensyn til at efterleve voldgiftspanelets kendelse, men var ikke i stand til at meddele, hvilke foranstaltninger det havde truffet for at efterleve panelets kendelse.

Tvistbilæggesag vedrørende Ukraine

I 2005 indførte Ukraine et eksportforbud mod en række træarter i form af uforarbejdet træ og savskåret træ. Mellem 2015 og 2017 udvidede Ukraine varedækningen for dette **eksportforbud** til at omfatte **eksport af alt uforarbejdet træ**. Da det ikke lykkedes at løse problemet politisk, besluttede Kommissionen den 22. november 2018 at indlede tvistbilæggesprocedurer mod Ukraine i henhold til den bilaterale associeringsaftale mellem EU og Ukraine (der blev nedsat et voldgiftspanel den 28. januar 2020).

Europa-Kommissionens tilgang i denne sag blev ikke kun understøttet af et **stærkt retsgrundlag**, men også af de **økonomiske virkninger** af det ukrainske eksportforbud. Mens Ukraine i mellemtiden er blevet Kinas næststørste importkilde til (forarbejdet) blødt træ, faldt importen til EU af uforarbejdet træ fra Ukraine fra 2 mio. ton i 2015 (14 % af EU's import) til en ubetydelig mængde på 2 000 ton i 2019, hvilket potentielt i alvorlig grad påvirker tilgængeligheden af relevante råmaterialer til EU's træforarbejdningsindustri.

Voldgiftspanelet afsagde sin endelige kendelse den 11. december 2020 og konkluderede, at det ukrainske eksportforbud mod uforarbejdet træ var i strid med artikel 35 i associeringsaftalen mellem EU og Ukraine, som forbyder eksportforbud. I afgørelsen blev det også **præciseret**, at de **relevante undtagelser ikke fandt anvendelse**, og Ukraines påstand om, at eksportforbuddet mod uforarbejdet træ var lovligt udformet med henblik på at beskytte ukrainske skove, blev afvist. Panelet fastholdt kun denne argumentation for et meget snævert tidligere eksportforbud mod savskåret træ af ti meget sjældent handlede træarter.

Sagen illustrerer EU's politik med at træffe **konkrete foranstaltninger mod eksportrestriktioner**, da de udgør en **systemisk trussel** mod den internationale handel. Dette blev også afspejlet i EU's og andre handelspartners indsats over for visse kinesiske restriktioner på råvarer eller — på det seneste — EU's indledning af en WTO-tvistbilæggesag vedrørende Indonesiens forbud mod eksport af nikkelmalm (DS592 — se tekstboksen om WTO's tvistbilæggesprocedure).

V.2 Fornyelse af puljen af voldgiftsmænd og eksperter i handel og bæredygtig udvikling

I december 2020 anmodede Kommissionen om ansøgninger i forbindelse med fornyelsen af puljen af voldgiftsmænd og den særskilte pulje af eksperter i handel og bæredygtig udvikling til tvistbilæggespaneler i henhold til handelsaftaler, som EU er part i. Et udvælgelsespanel bestående af erfarne internationale dommere og akademikere behandler ansøgningerne for at bekræfte deres egnethed til udnævnelse.

I overensstemmelse med Kommissionens tilslutning til "Equal Representation in Arbitration Pledge" vil Kommissionen søge at sikre en ligelig kønsfordeling i sine forslag til Rådet for så vidt angår lister over voldgiftsmænd og eksperter samt ved udnævnelsen af voldgiftsmænd eller eksperter i handel og bæredygtig udvikling i specifikke tvister.

V.3 Håndtering af hindringer for tvistbilæggesag

Med blokeringen af arbejdet i WTO's appelinstant har Den Europæiske Union været i front i bestræbelserne på at finde en midlertidig løsning, indtil der foreligger en varig løsning...

WTO's appelinstans har været lammet siden december 2019 på grund af blokeringen af udnævnelser. Det er derfor muligt, at der ikke findes en bindende konklusion på tvister, hvis den tabende part appellerer panelets rapport til en ikkefungerende appelinstans og nægter at acceptere appelvoldgift i henhold til WTO-reglerne. Et stigende antal af sådanne sager kan ikke behandles i øjeblikket, hvilket har en negativ indvirkning på stabiliteten og forudsigeligheden af det internationale handelsmiljø. Dette problem søges løst med den midlertidige ordning mellem flere parter om appel af voldgiftssager (MPIA), der er beskrevet nedenfor.

A. Mægling i den midlertidige ordning mellem flere parter om appel af voldgiftssager (MPIA)

Den "midlertidige ordning mellem flere parter om appel af voldgiftssager" giver deltagerne mulighed for bindende og uafhængig tvistbilæggelse i henhold til WTO-reglerne og mulighed for appel...

I april 2020 oprettede EU og en gruppe af andre WTO-medlemmer den **midlertidige ordning mellem flere parter om appel af voldgiftssager**, også kaldet "MPIA". Denne ordning, som ethvert WTO-medlem kan tilslutte sig, betyder, at deltagerne forpligter sig til at få alle appeller i WTO-tvister mellem dem behandlet ved appelvoldgift i henhold til WTO-reglerne, så længe appelinstansen stadig ikke fungerer fuldt ud.

På grundlag af de eksisterende WTO-regler **bevarer MPIA blandt sine deltagere, og så længe appelinstansen ikke fungerer fuldt ud, en appelret i WTO-tvister** samt retten til bindende og uafhængig afgørelse af handelstvister. Det betyder, at EU i forhold til de andre MPIA-deltagere fortsat nyder godt af et fuldt fungerende tostrengt tvistbilægningssystem i henhold til WTO-reglerne på trods af krisen i appelinstansen. Ved at bevare muligheden for en sådan tvistbilæggelse blandt deltagerne bidrager MPIA desuden generelt til stabilitet og til opretholdelse af regelbaseret handel. Frem til den 30. juni 2021 omfattede MPIA 25 WTO-medlemmer⁸¹. Disse omfatter store WTO-tvistbilægningssystembrugere og tegner sig for omkring halvdelen af verdens bruttonationalprodukt. I juli 2020 oprettede de deltagende WTO-medlemmer en pulje bestående af ti appelvoldgiftsmænd, hvorfra der tilfældigt udvælges tre voldgiftsmænd pr. sag til at behandle klager, der er omfattet af MPIA.

MPIA er blevet gennemført i flere tvister, hvor parterne begge er MPIA-deltagere, gennem undertegnelse af voldgiftsaftaler, der svarer til MPIA-modellen. Disse tvister omfatter EU's sag mod Colombia vedrørende antidumpingtold på frosne pomfritter importeret fra visse EU-medlemsstater (DS591). Hvis EU får medhold i denne sag i panelet, kan Colombia derfor ikke forsøge at forhindre dette resultat gennem en appel til en ikkefungerende appelinstans.

B. Styrkelse af EU's håndhævelsesforordning

Ændringer af EU's håndhævelsesforordning gør det muligt for EU at imødegå partnernes forsøg på at forhindre, at WTO eller bilaterale tvister når frem til en endelig afgørelse

Ved at ændre sin **håndhævelsesforordning** udvidede EU sine muligheder for at udøve og håndhæve sine internationale rettigheder mere overbevisende. De **ændringer**, der blev indført ved forordning

⁸¹ EU, Australien, Benin, Brasilien, Canada, Kina, Chile, Colombia, Costa Rica, Ecuador, Den Europæiske Union, Guatemala, Hongkong (Kina), Island, Mexico, Montenegro, New Zealand, Nicaragua, Norge, Pakistan, Singapore, Schweiz, Ukraine, Uruguay og Peru.

(EU) 2021/167, som trådte i kraft den 13. februar 2021, styrker EU's handleevne på to vigtige områder.

- For det første giver ændringerne EU mulighed for at suspendere eller ophæve sine forpligtelser over for en handelspartner i situationer, hvor den pågældende handelspartner overtræder internationale handelsregler eller forpligtelser over for EU, hvis denne handelspartner søger at hindre den endelige og bindende afslutning af de pågældende tvistbilæggelsesprocedurer, hvad enten det er i henhold til WTO's tvistbilæggelsesforståelse eller i forbindelse med bilaterale eller regionale handelsaftaler. Ændringerne vedrører med andre ord situationer, hvor der trods EU's gode tro og indsats ikke kan opnås en bindende afgørelse i en handelstvist om overtrædelse af EU's rettigheder. Dette kan skyldes, at modparten (EU's handelspartner) ikke har truffet de nødvendige foranstaltninger (f.eks. afvisning af at udpege voldgiftsmænd i henhold til en international EU-handelsaftale) eller den modpart, der appellerer en rapport fra WTO-panelet til den ikkefungerende WTO-appelinstans og ikke indvilliger i appelvoldgift i henhold til artikel 25 i WTO's tvistbilæggelsesforståelse. Håndhævelsesforanstaltninger gennem suspension eller tilbagetrækning af EU's forpligtelser over for den pågældende handelspartner vil effektivt forsvare EU's økonomiske interesser.
- For det andet udvider disse ændringer anvendelsesområdet for mulige modforanstaltninger ved at give EU mulighed for at træffe modforanstaltninger inden for handel med tjenesteydelser og visse handelsrelaterede aspekter af intellektuelle ejendomsrettigheder. EU's vifte af muligheder for håndhævelsesforanstaltninger er således betydeligt bredere og bedre tilpasset nutidens vidensbaserede samfund. Fastsættelsen af sådanne foranstaltninger svarer til den alvor, som EU tillægger sine handelspartneres overholdelse af deres forpligtelser.